

Μαθαίνω να σερφάρω δημιουργικά και με ασφάλεια

Τα πρώτα βήματα

Υπό την αιγίδα της
Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Ευχαριστούμε θερμά:

- Τον οργανισμό «The National Centre for Technology in Education», συντονιστή του Ιρλανδικού Κόμβου www.webwise.ie
- Τον Αυστριακό Κόμβο www.saferinternet.at

για τις ιδέες και τα εναύσματα που μας έδωσαν στη συγγραφή του βιβλίου αυτού μέσα από τα εγχειρίδιά τους «Internet Safety Awareness Education Programme» και «Sicher im Internet – Unterrichtsmaterialien»

«Μαθαίνω να σερφάρω δημιουργικά και με ασφάλεια – τα πρώτα βήματα»
2η έκδοση - Οκτώβριος 2010

Δικαιούχος πνευματικής ιδιοκτησίας γραφικών παραστάσεων και λογοτύπου:
Safer Internet Hellas © 2010

Δικαιούχος πνευματικής ιδιοκτησίας κειμένων: Safer Internet Hellas © 2008

ISBN 978-960-99061-4-2

Το έργο αυτό της Δράσης Ενημέρωσης Saferinternet.gr του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου βρίσκεται υπό άδεια Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 3.0 Greece

Επιτρέπεται η χρήση του έργου ως έχει και στο σύνολό του με αντιγραφή, διανομή και μετάδοση υπό τους εξής όρους:

1. Απαγορεύεται η χρήση του έργου μέσα στα πλαίσια σκοπού άμεσης ή έμμεσης κερδοσκοπικού.
2. Απαγορεύεται η διασκευή, η προσαρμογή ή η οποιαδήποτε άλλη μετατροπή, η αποσπασματική χρήση του έργου ή η δημιουργία παράγωγου έργου.
3. Απαγορεύεται η χρήση του έργου χωρίς αναφορά του δικαιούχου πνευματικής ιδιοκτησίας καθώς και των όρων που διέπουν την παρούσα άδεια.

Η παρούσα άδεια σε καμία περίπτωση δεν αναιρεί ή περιορίζει το ηθικό δικαίωμα του δικαιούχου πνευματικής ιδιοκτησίας. Για οιαδήποτε άλλη χρήση πέραν αυτής που προβλέπεται από τη συγκεκριμένη άδεια, απαιτείται γραπτή άδεια από τον δικαιούχο της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Για να δείτε αντίγραφο της άδειας, επισκεφθείτε:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/gr/>

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Άραγε θα αφήνατε τα παιδιά σας να συνομιλούν με αγνώστους στο δρόμο; Θα τα ενθαρρύνετε να μπουν στα βαθιά νερά εάν δεν ήξεραν να κολυμπούν; Θα τους δίνετε τα κλειδιά του αυτοκινήτου σας, εάν δεν γνώριζαν να οδηγούν;

Όπως στο φυσικό κόσμο, έτσι και στον κόσμο του Διαδικτύου, είναι πολύ βασικό τα παιδιά μας να αποκτήσουν από μικρά τις δεξιότητες εκείνες που θα τα βοηθήσουν να πλοηγούνται στους εικονικούς κόσμους με κριτική σκέψη, ηθικά και με ασφάλεια, έτσι ώστε να μπορούν να αποφεύγουν τις κακοτοπιές.

Ο οδηγός «**Μαθαίνω να σερφάρω δημιουργικά και με ασφάλεια**» που κρατάτε στα χέρια σας έχει ακριβώς αυτό τον στόχο: να αποτελέσει βοήθημα στην ανάπτυξη της ικανότητας χρήσης του Διαδικτύου, έτσι ώστε το παιδί από μικρό, μαθαίνοντας τους εικονικούς κόσμους, να τους αντιμετωπίσει με ορθό και κριτικό τρόπο.

Ο οδηγός αποτελείται από **4 ενότητες** που περιλαμβάνουν **θεωρία** και διασκεδαστικές **δραστηριότητες** στον υπολογιστή ή στο χαρτί γύρω από τα εξής θέματα: διερεύνηση βασικών εννοιών & χρήσεων του Διαδικτύου, αναζήτηση πληροφοριών στο Διαδίκτυο με κριτική σκέψη, σεβασμός στο δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας, σωστή και ηθική συμπεριφορά, προστασία των προσωπικών δεδομένων, κανόνες για την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου. Επίσης, παραθέτει χρήσιμες ιστοσελίδες όπου μπορείτε να σερφάρετε μαζί με τα παιδιά.

Οι θεματικές αυτές ακολουθούν μια συγκεκριμένη **δομή**. Το θεωρητικό μέρος κάθε κεφαλαίου πλαισιώνεται από τις δραστηριότητες, οι οποίες συμβάλλουν στη δημιουργική αφομοίωση του υλικού. Όλες οι προτεινόμενες δραστηριότητες προάγουν τη διαδραστική ενασχόληση των παιδιών με τους μεγάλους στην εξερεύνηση του Διαδικτύου, με το θεωρητικό μέρος να λειτουργεί ως εφαλτήριο για την καλλιέργεια του διαλόγου και το μέρος των δραστηριοτήτων να αποτελεί το επιστέγασμα της διαδικασίας αυτής, ούτως ώστε τα συμπεράσματα να εξαχθούν αβίαστα, μέσα από τη βιωματική ενασχόληση των παιδιών με τις θεματικές.

Ελπίζουμε ο οδηγός αυτός να συνεισφέρει με τον δικό του τρόπο στο σωστό δρόμο της γνώσης του Διαδικτύου. Και ας θυμόμαστε πάντα ότι η γνώση είναι δύναμη!

Δρ. Βερόνικα Σαμαρά
Επικεφαλής Δράσης Saferinternet.gr
Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου

Επεξήγηση συμβόλων

ΘΕΩΡΙΑ		ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	
ΣΤΟΧΟΣ	ΠΟΙΗΜΑ		
ΣΧΕΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ	ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ	
ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ	ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ	
ΣΥΜΒΟΥΛΗ	WWW	ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ	
ΣΗΜΕΙΩΣΗ	ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙ		

Το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου και η Δράση Ενημέρωσης Saferinternet.gr

Το Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου και η Δράση Ενημέρωσης και Επαγρύπνησης Saferinternet.gr υλοποιούνται υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του προγράμματος πλαισίου Safer Internet.

Στόχος της δράσης Saferinternet.gr είναι να αφυπνίσει όλους τους Έλληνες και να τους ενημερώσει για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να προστατευθούν αλλά και να προστατεύσουν αποτελεσματικά τα παιδιά τους από τους κινδύνους που εγκυμονούν από τη μη ορθή χρήση των διαδραστικών τεχνολογιών, όπως είναι το Διαδίκτυο και το κινητό τηλέφωνο. Αυτό επιτυγχάνεται με την υλοποίηση πλειάδας πολυμορφικών εκδηλώσεων και δράσεων που δρομολογούνται σε διετή βάση.

Οι δράσεις εναρμονίζονται με τα αποτελέσματα των ερευνών του Ευρωβαρόμετρου όπως και Εθνικών ερευνών που αφορούν στο Διαδίκτυο και στην κινητή τηλεφωνία, έτσι ώστε οι ενέργειες που υλοποιούνται να έχουν το μέγιστο αποτέλεσμα.

Η δράση Saferinternet.gr πιστεύει ότι η απάντηση στους πιθανούς κινδύνους του Διαδικτύου βρίσκεται τόσο στην εκπαίδευση, όσο και στην πρόληψη:

- Εκπαίδευση που συνεισφέρει στην απαραίτητη αλλαγή του τρόπου συμπεριφοράς, και που δημιουργεί μια υπεύθυνη στάση απέναντι στο Διαδίκτυο.
- Πρόληψη, έτσι ώστε να προωθηθούν οι θετικές πλευρές και τα οφέλη της χρήσης των διαδραστικών τεχνολογιών.

Η δράση Saferinternet.gr πιστεύει επίσης ότι είναι ευθύνη όλων των κοινωνικών φορέων να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την ασφαλή πλοήγηση των παιδιών στο Διαδίκτυο και την διασφάλιση των δικαιωμάτων τους στον κόσμο των διαδραστικών τεχνολογιών και της κοινωνίας της πληροφορίας.

Η δράση Saferinternet.gr αποτελεί τον εθνικό εκπρόσωπο του Πανευρωπαϊκού Δικτύου Εθνικών Κέντρων Ενημέρωσης Insafe (www.saferinternet.org).

1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Διερεύνηση βασικών εννοιών & χρήσεων	6
α) Τι είναι το Διαδίκτυο	8
β) Τι είναι ο <i>Browser</i>	9
γ) Πώς χρησιμοποιείται ο <i>Browser</i>	9
δ) Πώς χρησιμοποιούνται οι <i>μηχανές αναζήτησης</i>	10
ε) Πώς βρίσκουμε ιστοσελίδες με υλικό που μας ενδιαφέρει	10
στ) Η επιλογή Αισθάνομαι τυχερός	11

Δραστηριότητα 1: Βελτίωση των αποτελεσμάτων αναζήτησης	12
Δραστηριότητα 2: Προσθήκη σελίδων στα <i>Αγαπημένα</i>	15
Δραστηριότητα 3: Αποθήκευση εικόνων από το Διαδίκτυο	17

2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Αναζήτηση στο Διαδίκτυο με κριτική σκέψη	20
α) Εξάσκηση της κριτικής ικανότητας των παιδιών στις πληροφορίες του Διαδικτύου	22
β) Διασταύρωση των πληροφοριών μέσα από πολλαπλές πηγές	23
γ) Αναφορά των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν	23
δ) Τα πνευματικά δικαιώματα	24
ε) Πότε μπορούμε να αναπαράγουμε πληροφορίες που αντλήσαμε από το Διαδίκτυο	25

Δραστηριότητα 1: Εξάσκηση της κριτικής μας ικανότητας	26
Δραστηριότητα 2: Κανόνες για να αναζητούμε πληροφορίες στο Διαδίκτυο με κριτική σκέψη	33

3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Κουίζ για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο	36
Τρόπος αξιοποίησης των κουίζ	37

Κουίζ 1: Συνοπτικός έλεγχος των συνηθειών των παιδιών κατά την πλοήγησή τους στο Διαδίκτυο	38
Κουίζ 2: Προσωπικά δεδομένα	40
Κουίζ 3: Κανόνες ασφάλειας και ορθής χρήσης του Διαδικτύου	42
Κουίζ 4: Γνωστά εικονίδια συναισθημάτων (<i>emoticons</i>)	45

4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Βασικοί κανόνες για την ασφαλή πλοήγηση στο Διαδίκτυο	48
Εισαγωγή στους κανόνες για την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου	50

Δραστηριότητα 1: Αξιολόγηση κανόνων ατομικά και σε ομάδα	51
Δραστηριότητα 2: Επαναληπτική άσκηση και ομαδικές δραστηριότητες	54

Π

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα	59
I. Αφίσες παιδιών από τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007	59
II. Χρήσιμοι Σύνδεσμοι	62
III. Νόμος 2121/1993 «Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα», κεφάλαιο 4: Περιορισμοί του περιουσιακού δικαιώματος	68

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ & ΧΡΗΣΕΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΘΕΩΡΙΑ

- 1 Τι είναι το Διαδίκτυο
- 2 Τι είναι ο *Browser*
- 3 Πώς χρησιμοποιείται ο *Browser*
- 4 Πώς χρησιμοποιούνται οι *μηχανές αναζήτησης*
- 5 Πώς βρίσκουμε ιστοσελίδες με το υλικό που μας ενδιαφέρει
- 6 Η επιλογή *Αισθάνομαι τυχερός*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 1 Βελτίωση των αποτελεσμάτων αναζήτησης
(2 Ασκήσεις)
- 2 Προσθήκη σελίδων στα *Αγαπημένα*
(2 Ασκήσεις)
- 3 Αποθήκευση εικόνων από το Διαδίκτυο
(2 Ασκήσεις)

Εισαγωγή

Αναμφίβολα το Διαδίκτυο αποτελεί ένα εργαλείο εξαιρετικά χρήσιμο για την ενημέρωσή μας, την επικοινωνία μας, τη διασκέδαση και την αξιοποίηση πολλών και διαφορετικών υπηρεσιών. Πόσο εξοικειωμένοι, όμως, είμαστε με αυτό το εργαλείο; Μπορούμε να επωφεληθούμε από τις πολλαπλές δυνατότητες που μας προσφέρει;

Το πρώτο κεφάλαιο αρχίζει με τη διερεύνηση βασικών εννοιών και χρήσεων του Διαδικτύου, δηλαδή τους **Φυλλομετρητές (Browsers)**, τις **Μηχανές Αναζήτησης (Search Engines)** και τον τρόπο που χρησιμοποιούνται, καθώς και με συναφή θέματα. Αυτή η εισαγωγή απευθύνεται σε όσους δεν είναι ακόμη εξοικειωμένοι με το Διαδίκτυο.

Το κεφάλαιο συνεχίζει με τρεις **Δραστηριότητες**, κατάλληλες για την εξοικείωση των παιδιών με πρακτικές όπως η **αναζήτηση** πληροφοριών, η **διαχείριση** αυτών μετά την εύρεσή τους και η **αποθήκευση** στον υπολογιστή εικόνων από το Διαδίκτυο και χρήσιμων ιστοσελίδων.

Ανάλογα με τις δυνατότητες των παιδιών και με τις διαθέσιμες πηγές, μπορεί να επιλεγεί ένα μέρος ή το σύνολο των δραστηριοτήτων που προτείνονται.

ΣΤΟΧΟΣ

Γνωρίζουμε και εξοικειωνόμαστε με βασικές αρχές πλοήγησης και αναγνωρίζουμε τις θετικές χρήσεις του Διαδικτύου.

*Το Ίντερνετ είναι μαγεία
Πρόσεχε, όμως, στην πορεία!*

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Επισκεπτόμαστε και ελέγχουμε πάντα τις ιστοσελίδες που σκοπεύουμε να προτείνουμε στα παιδιά.

A cartoon illustration of a white owl with large, expressive eyes, sitting and reading an open book. The owl is positioned in front of a green circular background with a white border.

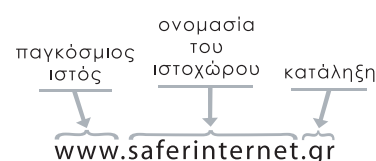
1 Τι είναι το Διαδίκτυο;

Στην πραγματικότητα, η χρήση του Διαδικτύου δε διαφέρει πολύ από την αλλαγή καναλιών στην τηλεόρασή μας, αρκεί να αντικαταστήσουμε το τηλεχειριστήριο με το ποντίκι του υπολογιστή. Ενώ, όμως, η τηλεόραση μας προσφέρει περιορισμένη επιλογή καναλιών, το Διαδίκτυο μας παρέχει εκατομμύρια ιστοσελίδες. Επιπλέον, όπως κάποια προγράμματα στην τηλεόραση δεν είναι ενδιαφέροντα ή ψυχαγωγικά, αντίστοιχα υπάρχουν ιστοσελίδες οι οποίες δεν είναι ενδιαφέρουσες, επομένως μπορούμε να φύγουμε από αυτές και να επισκεφθούμε άλλες. Επίσης, το Διαδίκτυο είναι **διαδραστικό** σε αντίθεση με την τηλεόραση. Έτσι, δεν παρακολουθούμε απλώς κάτι στο Διαδίκτυο. Μπορούμε να επιλέξουμε τη ροή της πληροφορίας που θα διαβάσουμε στην οθόνη μας, να δημιουργήσουμε δικές μας ιστοσελίδες, να συνομιλήσουμε με φίλους μας, και πολλά, πολλά άλλα πράγματα.

Η κάθε διαδικτυακή διεύθυνση
URL (Uniform Resource Locator)
αποτελείται από τρία μέρη:

- Παράδειγμα:

2 Τι είναι ο *Browser*;

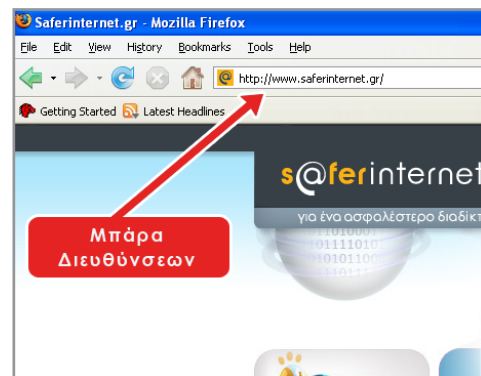
Για να μπορέσουμε να χρησιμοποιήσουμε το Διαδίκτυο, χρειαζόμαστε έναν *Browser* (*Φυλλομετρητή*) εγκατεστημένο στον υπολογιστή μας. Οι πιο διάσημοι είναι: ο *Mozilla Firefox* και ο *Internet Explorer*. Υπάρχουν, βέβαια, και άλλοι, όπως ο *Opera* και ο *Safari*.

Για να συνδεθούμε στο Διαδίκτυο ανοίγουμε τον *Browser* που είναι εγκατεστημένος στον υπολογιστή μας. Μπορούμε να έχουμε περισσότερους από έναν *Browsers* εγκατεστημένους. Στον *Browser* πληκτρολογούμε στην *μπάρα διευθύνσεων* (βλ. εικ. 1.1) τη δικτυακή διεύθυνση (*URL: Uniform Resource Locator*) της ιστοσελίδας στην οποία επιθυμούμε να πλοηγηθούμε (βλ. εικ. 1.2). Ο υπολογιστής μας προωθεί το αίτημά μας στο Διαδίκτυο, όπου ειδικά προγράμματα αναλαμβάνουν να βρουν τον αντίστοιχο με το αίτημά μας κεντρικό υπολογιστή που περιέχει τις πληροφορίες που ζητήσαμε και αυτός με τη σειρά του τις στέλνει και τις εμφανίζει στο παράθυρο του *Browser* μας.

Στις περισσότερες ιστοσελίδες υπάρχουν *links* (*σύνδεσμοι*) επάνω σε κείμενα ή σε εικόνες, που μας οδηγούν σε άλλες διευθύνσεις στο Διαδίκτυο. Τα βέλη *back* και *forward* (*πίσω* και *μπροστά*) μπορούν να μας βοηθήσουν να πλοηγηθούμε στη λίστα της ιστοσελίδας που έχουμε επισκεφθεί (βλ. εικ. 1.3).

3 Πώς χρησιμοποιείται ο *Browser*;

1. **Ανοίγουμε** τον *Browser* κάνοντας διπλό κλικ στο αντίστοιχο εικονίδιο της επιφάνειας εργασίας, ή (αν θεωρήσουμε ότι ο *Mozilla Firefox* είναι ο *Browser* που προτιμούμε) από την *Έναρξη/Προγράμματα/Mozilla Firefox (Start/Programs/Mozilla Firefox)*.
2. **Πληκτρολογούμε** στην *μπάρα διευθύνσεων* τη διεύθυνση, π.χ. www.saferinternet.gr, και οδηγούμαστε στην αρχική σελίδα του ιστοχώρου (βλ. εικ. 1.4).
3. **Πλοηγούμαστε** στην ιστοσελίδα. Κάνουμε κλικ στα *links* που μας ενδιαφέρουν και πλοηγούμαστε σε άλλα μέρη του ιστοχώρου.
4. **Χρησιμοποιούμε** τα βελάνια *back* και *forward* (*πίσω* και *μπροστά*) στην πάνω αριστερή γωνία για να μεταβούμε μπροστά ή πίσω στην λίστα των ιστοσελίδων που έχουμε επισκεφθεί.

Εικ. 1.1: Μπάρα διευθύνσεων

Εικ. 1.2: *Uniform Resource Locator*

Εικ. 1.3: Τα βέλη *back* και *forward*

Εικ. 1.4: www.saferinternet.gr

4 Πώς χρησιμοποιούνται οι μηχανές αναζήτησης;

Κατά την πλοήγησή μας στο Διαδίκτυο μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τις **μηχανές αναζήτησης**. Με τον ίδιο τρόπο που περιηγούμαστε σε μια βιβλιοθήκη και ζητούμε βοήθεια για να βρούμε ένα βιβλίο, μπορούμε να αναζητήσουμε πληροφορίες και υλικό για ένα θέμα στο Διαδίκτυο.

Ενώ, όμως, σε μια βιβλιοθήκη όλα τα έργα ενός συγγραφέα ή μιας συγκεκριμένης θεματικής βρίσκονται σε ένα σημείο, στο Διαδίκτυο τέτοιες πληροφορίες μπορούν να βρίσκονται σε **εκατομμύρια ιστοσελίδες** σε όλο τον κόσμο.

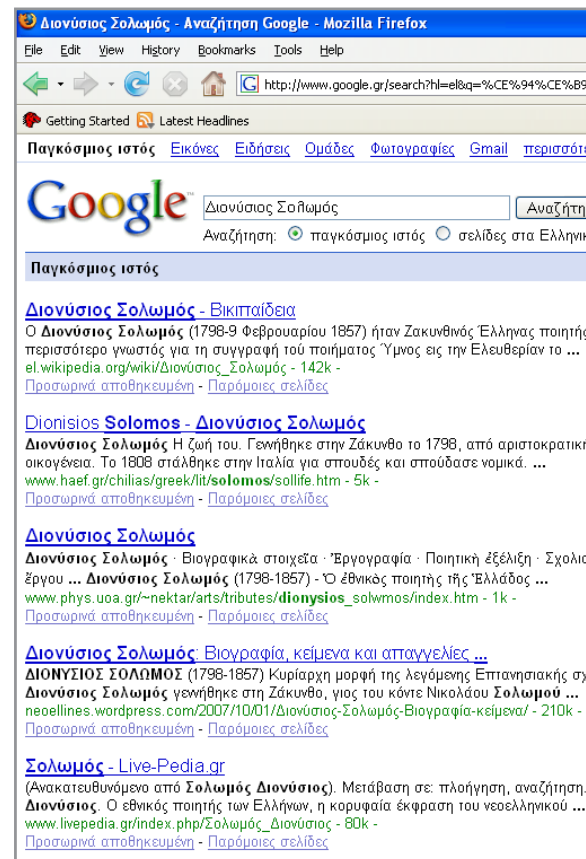
Έτσι λοιπόν, πολλές φορές μπορεί να αποδειχθεί δύσκολο να εντοπίσουμε με ακρίβεια την πληροφορία που ζητούμε στον αχανή κόσμο του Διαδικτύου. Για το λόγο αυτό, είναι πολύ βοηθητική η χρήση των **μηχανών αναζήτησης** οι οποίες διευκολύνουν την πλοήγησή μας στο Διαδίκτυο, ειδικότερα όταν δε γνωρίζουμε την ακριβή διεύθυνση της ιστοσελίδας για τη θεματική που μας ενδιαφέρει. Η **μηχανή αναζήτησης εντοπίζει** τις πληροφορίες που αναζητούμε και τις **ταξινομεί** σε μορφή λίστας.

Το πρώτο που πρέπει να αποφασίσουμε όταν χρησιμοποιούμε μια **μηχανή αναζήτησης** είναι **ποιες από τις προτεινόμενες πηγές θα συμβουλευτούμε**. Κάποιες μηχανές αναζήτησης περιλαμβάνουν υλικό αρχειοθετημένο από βιβλιοθηκονόμους, σε άλλες όμως το υλικό καταχωρίζεται αυτόματα από υπολογιστές. Γι' αυτό και λειτουργούν με διαφορετικούς τρόπους.

5 Πώς βρίσκουμε ιστοσελίδες με το υλικό που μας ενδιαφέρει;

1. **Ανοίγουμε** τον *Browser* μας.
2. **Πληκρολογούμε** τη διαδικτυακή διεύθυνση της **μηχανής αναζήτησης**, π.χ. www.google.gr.
3. **Πληκτρολογούμε** στο **πεδίο αναζήτησης** π.χ: **Διονύσιος Σολωμός** και κάνουμε κλικ στο πλήκτρο **Αναζήτηση (Search)**.

Θα δούμε μια λίστα με πλήθος ιστοσελίδων που όλες περιλαμβάνουν υλικό-πληροφορίες για τον Διονύσιο Σολωμό. Αυτό συμβαίνει επειδή ο υπολογιστής εντόπισε σε όλο το Διαδίκτυο κάθε σελίδα που περιλαμβάνει τις λέξεις **Διονύσιος** και **Σολωμός** (βλ. εικ. 1.5).

Εικ. 1.5

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Υπάρχουν διάφορες **μηχανές αναζήτησης**, όπως το google.gr, το yahoo.com, το altavista.com ή το pathfinder.gr. Η κάθε μηχανή δίνει διαφορετικό εύρος αποτελεσμάτων στην αναζήτηση του διαδικτυακού υλικού, ανάλογα με το πλήθος των πληροφοριών που ελέγχουν. Επομένως, καλό είναι να αναζητούμε το υλικό που μας ενδιαφέρει σε περισσότερες από μία **μηχανές αναζήτησης**, ώστε να λάβουμε πιο ακριβή αποτελέσματα.

4. **Επισκεπτόμαστε** μερικές από τις ιστοσελίδες που εντόπισε η *μηχανή αναζήτησης*.

Μπορούμε να ακολουθήσουμε την ίδια διαδικασία με όλα τα θέματα που μας ενδιαφέρουν, π.χ. χάρτης Ελλάδας, καιρός, ποδόσφαιρο, κ.λπ.

6 Η επιλογή *Αισθάνομαι τυχερός*

Αν θελήσουμε να αναζητήσουμε μια πληροφορία στη *μηχανή αναζήτησης* www.google.gr μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε και την επιλογή *Αισθάνομαι τυχερός*. Με αυτό το κουμπί μεταφερόμαστε **αυτόματα** στην **πρώτη ιστοσελίδα** που βρέθηκε για το ερώτημά μας. Για παράδειγμα, αν αναζητούμε έναν χάρτη της Ελλάδας:

1. **Ανοίγουμε** τον *Browser*.
2. **Πληκτρολογούμε** τη διαδικτυακή διεύθυνση της *μηχανής αναζήτησης*, www.google.gr.
3. **Πληκτρολογούμε** στο *πεδίο αναζήτησης*: **Χάρτης Ελλάδας**.
4. **Κάνουμε κλικ** στο πλήκτρο: *Αισθάνομαι τυχερός* (βλ. εικ. 1.6).

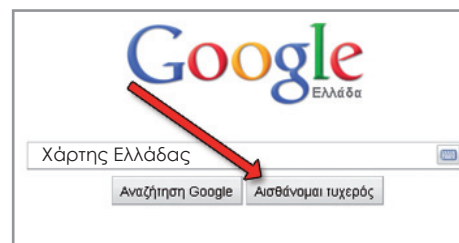
Θα μεταφερθούμε αυτόματα στην πρώτη ιστοσελίδα με χάρτη της Ελλάδας που εντοπίστηκε από τη *μηχανή αναζήτησης* στο Διαδίκτυο, **χωρίς να μας δοθούν επιλογές** από άλλες ιστοσελίδες.

Μια αναζήτηση του τύπου *Αισθάνομαι τυχερός* αποτελεί, πρακτικά, μια **γρήγορη αναζήτηση**, η οποία, όμως, πέραν της πρώτης ιστοσελίδας στη λίστα εύρεσης, δε μας αφήνει περιθώρια επιλογής και εξερεύνησης άλλων σχετικών με το θέμα ιστοσελίδων για να τις συγκρίνουμε.

Καλό είναι, επομένως, να χρησιμοποιούμε το κουμπί *Αισθάνομαι τυχερός* όταν θέλουμε να αναζητήσουμε γρήγορα θέματα που, κατά την κρίση μας, **δεν απαιτείται σύγκριση** και **επιβεβαίωση** πληροφοριών.

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Βλ. Δραστηριότητα 1. Με τις ασκήσεις **A, B** μαθαίνουμε τρόπους οι οποίοι μας βοηθούν να περιορίζουμε και να επεξεργαζόμαστε πιο αποτελεσματικά τα αποτελέσματα της αναζήτησής μας.

Εικ. 1.6

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Αναλόγως τον *Browser* που έχουμε εγκατεστημένο στον υπολογιστή μας και τη γλώσσα του λειτουργικού συστήματος που έχουμε επιλέξει, θα δούμε μικρές διαφοροποιήσεις στην ονομασία διάφορων κουμπιών και ονομάτων, πχ. στον *Internet Explorer* διαβάζουμε *Αγαπημένα* (*Favorites*), ενώ στον *Mozilla Firefox* διαβάζουμε *Σελιδοδείκτες* (*Bookmarks*).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1

ΣΤΟΧΟΣ

Βελτίωση των αποτελεσμάτων αναζήτησης

Παρατηρούμε ότι οι **μηχανές αναζήτησης** εντοπίζουν πολλές ιστοσελίδες σε όλο τον κόσμο για ένα θέμα που μας ενδιαφέρει. Μπορούμε, όμως, να **επεξεργαστούμε** τα αποτελέσματα της αναζήτησής μας και να **περιορίσουμε** τον αριθμό των σελίδων που προτείνονται ώστε να τις **διαχειριστούμε** πιο εποικοδομητικά.

1. A Περιορίζουμε τα αποτελέσματα της αναζήτησης στο Διαδίκτυο

1. B Εξασκούμαστε στον περιορισμό των αποτελεσμάτων της αναζήτησης

● ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Θυμόμαστε πάντα ότι η κάθε **μηχανή αναζήτησης** λειτουργεί με το δικό της τρόπο, γι' αυτό και είναι καλή ιδέα να κάνουμε κλικ στο πλήκτρο **Βοήθεια (Help)** και να μάθουμε περισσότερα για τις λειτουργίες της **μηχανής αναζήτησης** που επιλέξαμε.

1. A

Περιορίζουμε τα αποτελέσματα της αναζήτησης στο Διαδίκτυο

ΆΣΚΗΣΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

Αν γνωρίζουμε ακριβώς τον τίτλο για το θέμα που αναζητούμε, είναι καλό να χρησιμοποιούμε εισαγωγικά (« »). Για να δούμε πόσο αποτελεσματικό είναι αυτό, αρκεί να πληκτρολογήσουμε ένα παράδειγμα.

Υπόθεση Εργασίας: Πληροφορίες για ένα βιβλίο

Ας υποθέσουμε ότι αναζητούμε πληροφορίες για το βιβλίο **Ιστορία χωρίς τέλος** του Michael Ende.

- 1 Πληκτρολογούμε στη μηχανή αναζήτησης: **Ιστορία χωρίς τέλος** (χωρίς εισαγωγικά).
  - Θα βρεθούμε μπροστά σε **χιλιάδες ιστοσελίδες**, αφού η μηχανή αναζήτησης βρήκε όλες τις ιστοσελίδες που περιλαμβάνουν τις λέξεις ιστορία, χωρίς και τέλος δίχως κάποια συγκεκριμένη σειρά. Αν, για παράδειγμα, υπάρχει ένα βιβλίο που ονομάζεται τέλος χωρίς ιστορία, η μηχανή αναζήτησης θα το έχει εντοπίσει και αυτό.
- 2 Αναζητούμε: **“Ιστορία χωρίς τέλος”** (με εισαγωγικά)
  - Θα παρατηρήσουμε ότι η μηχανή αναζήτησης εντόπισε πολύ **λιγότερες εγγραφές**, επικεντρώνοντας την εξερεύνηση κυρίως σε όσες ιστοσελίδες δίνουν πληροφορίες για το βιβλίο που μας ενδιαφέρει. Αυτό συμβαίνει επειδή αναζητήθηκαν οι συγκεκριμένες λέξεις **αυστηρά με τη σειρά** που εμείς θέσαμε περιορίζοντάς τις με τα εισαγωγικά.
- 3 Επιλέγουμε την εντολή **Σύνθετη Αναζήτηση** (*Advanced search*) της μηχανής, αν θέλουμε να περιορίσουμε σημαντικά τα αποτελέσματα της αναζήτησής μας και, κατά συνέπεια, να τα διαχειριστούμε ακόμα πιο εποικοδομητικά.
  - Έτσι, μπορούμε να αναζητήσουμε την πληροφορία έχοντας, για παράδειγμα, προτίμηση σε μια **γλώσσα** στην οποία να έχει γραφεί η πληροφορία που μας ενδιαφέρει, σε μια **περιοχή** ή τοποθεσία, σε μια συγκεκριμένη **μορφή αρχείου**, ακόμα και στην **ημερομηνία** κατά την οποία πιστεύουμε ότι καταγράφηκε η πληροφορία στο Διαδίκτυο, κ.ά. Η μηχανή θα εντοπίσει τις ιστοσελίδες που πληρούν τους **περιορισμούς** που θέσαμε, ούτως ώστε να μπορούμε να διαχειριστούμε ευκολότερα τα αποτελέσματα και να βρούμε με **μεγαλύτερη ακρίβεια** την πληροφορία που ζητούμε.

Εξασκούμαστε στον περιορισμό των αποτελεσμάτων της αναζήτησης

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

1. **Ανοίγουμε** τον *Browser* και **πληκτρολογούμε** τη διεύθυνση: www.google.gr.
2. **Κάνουμε αναζήτηση** για την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου πληκτρολογώντας στο *πεδίο αναζήτησης*: **Ασφαλής χρήση του Διαδικτύου χωρίς** να βάλουμε εισαγωγικά (" ").

Πόσες ιστοσελίδες βρήκαμε;

3. **Πηγαίνουμε** πίσω στο www.google.gr.
4. **Πληκτρολογούμε** ξανά στο *πεδίο αναζήτησης*: **Ασφαλής χρήση του Διαδικτύου, βάζοντας** εισαγωγικά αυτή τη φορά στην αρχή και στο τέλος (" ").

Πόσες ιστοσελίδες βρήκαμε τώρα;

Βρήκαμε διαφορετικό αριθμό ιστοσελίδων από πριν;

5. **Πηγαίνουμε** πάλι στο www.google.gr.
6. **Κάνουμε αναζήτηση** αυτή τη φορά για το αγαπημένο μας μουσικό συγκρότημα, χωρίς όμως να χρησιμοποιήσουμε εισαγωγικά.

Πόσες ιστοσελίδες βρήκαμε;

7. **Πηγαίνουμε** τελευταία φορά στο www.google.gr.
8. **Κάνουμε την ίδια αναζήτηση** για το μουσικό συγκρότημα, χρησιμοποιώντας όμως εισαγωγικά στην αρχή και στο τέλος.

Πόσες ιστοσελίδες βρήκαμε;

- **Ποιες διαφορές βρίσκουμε ανάμεσα στην αναζήτηση με εισαγωγικά και στην αναζήτηση χωρίς τη χρήση εισαγωγικών;**

- **Ποια αναζήτηση είναι προτιμότερη; Γιατί;**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

2

ΣΤΟΧΟΣ

Προσθήκη σελίδων στα *Αγαπημένα*

Όταν πλοηγούμαστε στο Διαδίκτυο, **επισκεπτόμαστε** κάποιες **ιστοσελίδες συχνότερα** από άλλες. Για να κερδίσουμε χρόνο, μπορούμε να τις αποθηκεύσουμε σε ένα φάκελο που λέγεται *Αγαπημένα (Favorites)* και να τις ξαναβρίσκουμε γρήγορα και εύκολα.

2. A

Αποθηκεύουμε ιστοσελίδες στα *Αγαπημένα*

2. B

Χρησιμοποιούμε την επιλογή *Αισθάνομαι τυχερός*

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Προτού προταθεί οποιαδήποτε αναζήτηση στα παιδιά, συστήνεται να έχει προηγηθεί η αναζήτηση από τον ενήλικο, ώστε να διασφαλιστεί η καταλληλότητα των αποτελεσμάτων.

2. A

Αποθηκεύουμε ιστοσελίδες στα Αγαπημένα

ΆΣΚΗΣΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

1. **Ανοίγουμε** τον *Browser* και **πληκτρολογούμε**: www.nlg.gr.
Επειδή η ιστοσελίδα είναι ενδιαφέρουσα και χρήσιμη, είναι καλό να έχουμε εύκολη πρόσβαση σ' αυτή. Γι' αυτό και την αποθηκεύουμε στο φάκελο *Αγαπημένα/Favorites* ή *Σελιδοδείκτες/Bookmarks*, ανάλογα με τον *Browser* ή τη γλώσσα λειτουργικού συστήματος που έχουμε στον υπολογιστή μας.
2. **Επιλέγουμε**: *Αγαπημένα* ή *Σελιδοδείκτες* που βρίσκεται στο πάνω μέρος της σελίδας του *Browser*.
3. **Επιλέγουμε**: *Προσθήκη στα Αγαπημένα (Add to favorites)* ή *Προσθήκη στους Σελιδοδείκτες (Bookmark this page)*.
4. Θα ανοίξει ένα παράθυρο. **Κάνουμε κλικ** στην επιλογή: *OK* ή *Done*.

Με αυτόν τον τρόπο η ιστοσελίδα της **Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας** αποθηκεύτηκε και μπορούμε να έχουμε εύκολη πρόσβαση σ' αυτήν. Κάθε φορά που θα επιλέγουμε *Αγαπημένα* ή *Σελιδοδείκτες*, το **nlg.gr** θα είναι εκεί.

2. B

Χρησιμοποιούμε την επιλογή *Αισθάνομαι τυχερός*

ΆΣΚΗΣΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

Υπόθεση εργασίας: Αναζήτηση ιστοσελίδας για τον καιρό

Ας υποθέσουμε ότι θέλουμε να έχουμε άμεση πρόσβαση σε μια έγκυρη ιστοσελίδα που να μας ενημερώνει για τον καιρό. Με την επιλογή *Αισθάνομαι τυχερός* μπορούμε να εισαχθούμε στην πρώτη ιστοσελίδα που βρίσκει η *μηχανή αναζήτησης* σχετική με τον καιρό και, αν συμφωνούμε με την επιλογή, μπορούμε να την αποθηκεύσουμε στα *Αγαπημένα* μας, ώστε κάθε φορά που θα θέλουμε να μάθουμε τι καιρό θα έχουμε αύριο, να το βρίσκουμε αμέσως !

1. **Ανοίγουμε** τον *Browser* μας.
2. **Πληκτρολογούμε**: www.google.gr.
3. **Πληκτρολογούμε** στο πεδίο αναζήτησης: **καιρός** και **επιλέγουμε**: *Αισθάνομαι τυχερός*.

Παρατηρούμε ότι η *μηχανή αναζήτησης* μας εισαγάγει **απευθείας** στην πρώτη ιστοσελίδα του καιρού. Αν συμφωνούμε με αυτήν την επιλογή και θέλουμε να επισκεπτόμαστε αυτήν την ιστοσελίδα κάθε φορά που θα χρειαζόμαστε να ενημερωνόμαστε για τον καιρό, μπορούμε να **αποθηκεύσουμε** την ιστοσελίδα στα *Αγαπημένα*, ακολουθώντας τα βήματα **2, 3, 4** της **Άσκησης Α**.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

3

ΣΤΟΧΟΣ

Αποθήκευση εικόνων από το Διαδίκτυο

Το Διαδίκτυο αποτελεί **αστείουρητη πηγή φωτογραφιών** και εικόνων, τις οποίες μπορούμε να αξιοποιήσουμε σε εργασίες και σε αφίσες. Μπορούμε αν θέλουμε να βρούμε στο Διαδίκτυο κάποιες φωτογραφίες από τοπία που μας αρέσουν και να τις κρατήσουμε, ή να αναζητήσουμε φωτογραφικό υλικό για να **επενδύσουμε** και να **ζωντανέψουμε** μια εργασία μας με εικόνες.

3. A

Αναζητούμε και αποθηκεύουμε εικόνες από το Διαδίκτυο

3. B

Δημιουργούμε άλμπουμ με εικόνες από το Διαδίκτυο

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Είναι σημαντικό να τονιστεί το ζήτημα των πνευματικών δικαιωμάτων που διέπουν κάθε αρχείο που αντλούμε από το Διαδίκτυο, είτε πρόκειται για φωτογραφικό υλικό, είτε για μουσικά αρχεία, βίντεο, κείμενα. Για την εκτενή αναφορά στο θέμα, παρακαλούμε δείτε την οικεία ενότητα, σελ. 24.

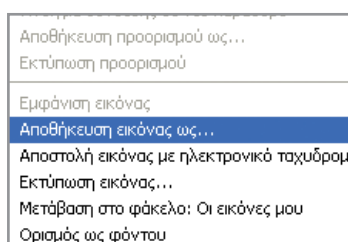
Υπόθεση Εργασίας: Εργασία για το περιβάλλον

Ας υποθέσουμε ότι έχουμε μια εργασία για το περιβάλλον και θέλουμε να δείξουμε με μεγαλύτερη ζωντάνια κάποια στοιχεία που αναφέρουμε έχοντας αντλήσει τις πληροφορίες μας από βιβλία ή από έρευνες. Οι εικόνες αποτελούν ένα πολύ χρήσιμο μέσο για να περιγράψουμε ένα θέμα με ακρίβεια και αμεσότητα.

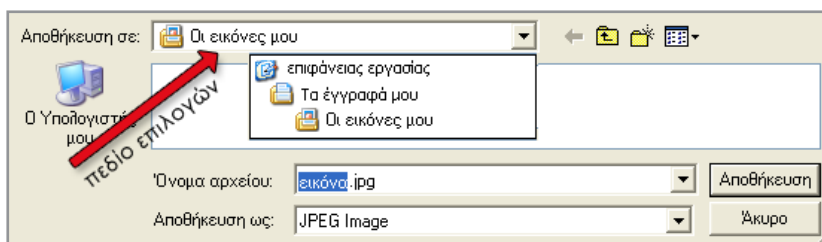
Για να τις βρούμε, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε μια *μηχανή αναζήτησης*, π.χ. το google.

Ακολουθούμε τα παρακάτω βήματα:

1. **Ανοίγουμε** τον *Browser* μας.
2. **Πληκτρολογούμε:** www.google.gr.
3. Πάνω από το λογότυπο και δίπλα στη φράση «Παγκόσμιος Ιστός» υπάρχουν κάποιες επιλογές, μαζί και η επιλογή *Εικόνες (Images)*. **Κάνουμε κλικ** εδώ.
4. **Πληκτρολογούμε** ένα θέμα για το οποίο θέλουμε να βρούμε εικόνες. Για παράδειγμα, **εικόνες από ζώα που απειλούνται με εξαφάνιση**. Γράφουμε στο *πεδίο αναζήτησης*: **“ζώα προς εξαφάνιση”** και **κάνουμε κλικ** στο κουμπί: *Αναζήτηση (Search)*.
5. Παίρνουμε πολλές σελίδες με εικόνες από ζώα που είναι υπό εξαφάνιση.
Πόσες εικόνες εντόπισε η μηχανή αναζήτησης: .....
6. **Διαλέγουμε** μια από τις εικόνες που μας αρέσουν πιο πολύ. **Κάνουμε δεξί κλικ** με το ποντίκι επάνω της.
7. Στο μενού που θα εμφανιστεί **επιλέγουμε:** *Αποθήκευση εικόνας ως...* (*Save Image as...*) (βλ. εικ. 1.7).
8. Στο παράθυρο που ανοίγει, επιλέγουμε **πού θέλουμε να αποθηκεύσουμε** την εικόνα. Από το *πεδίο επιλογών* που φαίνεται σ' αυτό το παράθυρο επιλέγουμε να την αποθηκεύσουμε σε ένα φάκελο που λέγεται: *Οι Εικόνες μου (My Pictures)* και της δίνουμε ένα όνομα: π.χ. «**εικόνα.jpg**» (βλ. εικ. 1.8). Έτσι, μπορούμε εύκολα να εντοπίζουμε τις εικόνες στον υπολογιστή μας, να τις χρησιμοποιήσουμε σε εργασία σχετική με το περιβάλλον και να τις παρουσιάσουμε, αφού θα είναι όλες συγκεντρωμένες.
9. Τέλος, **κάνουμε κλικ** στο κουμπί: *Αποθήκευση (Save)*. Τώρα έχουμε αποθηκεύσει την εικόνα στον υπολογιστή μας (βλ. εικ. 1.8).

Εικ. 1.7

Εικ. 1.8

3. B

Δημιουργούμε άλμπουμ με εικόνες από το Διαδίκτυο

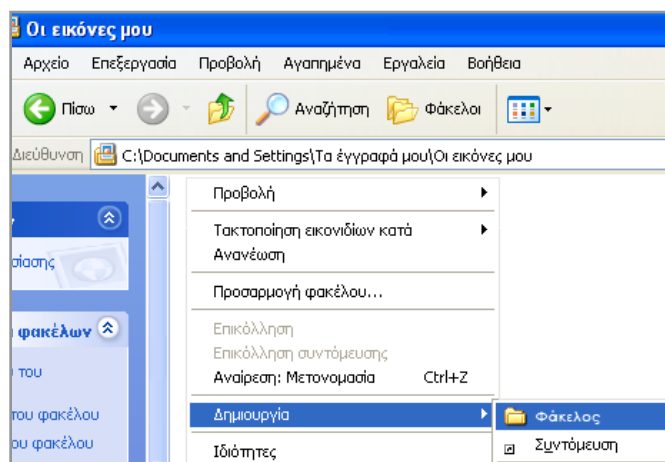
ΆΣΚΗΣΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

Υπόθεση Εργασίας: Άλμπουμ με Ολυμπιακά αθλήματα

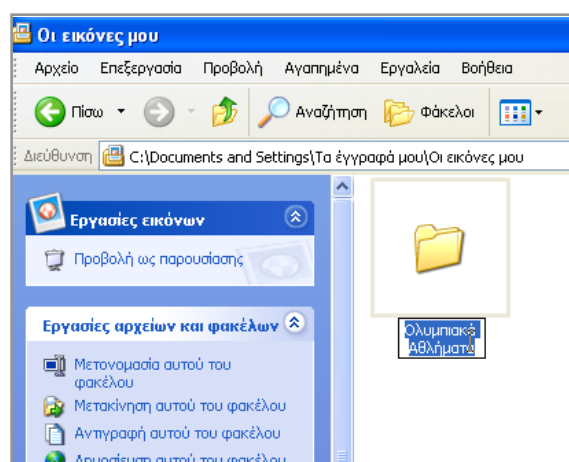
Είναι ενδιαφέρον να έχουμε στον υπολογιστή μας ένα αρχείο με εικόνες από διαφορετικές θεματικές. Από εκεί μπορούμε να αντλούμε φωτογραφικό υλικό κάθε φορά που θα χρειαζόμαστε να διανθίσουμε μια εργασία μας με εικόνες.

Ας φτιάξουμε ένα άλμπουμ με εικόνες από **Ολυμπιακά αθλήματα**.

1. **Ακολουθούμε** τα βήματα 1-3 της Άσκησης Α.
2. **Γράφουμε** στο πεδίο αναζήτησης: **“Ολυμπιακά αθλήματα”** και **κάνουμε κλικ** στο κουμπί *Αναζήτηση*.
3. **Ακολουθούμε** τα βήματα 5-7 της Άσκησης Α.
4. Μέσα στο φάκελο *Οι Εικόνες μου* που θα εμφανιστεί **κάνουμε δεξί κλικ** και **επιλέγουμε: Δημιουργία... Φακέλου (New... Folder)**, (βλ. εικ. 1.9), με σκοπό, αργότερα, να αποθηκεύσουμε όλες μαζί τις εικόνες σε αυτό το φάκελο.
5. **Ονομάζουμε** το νέο φάκελο που έχουμε δημιουργήσει: **Ολυμπιακά Αθλήματα** (βλ. εικ. 1.10) και **πατάμε το κουμπί: enter** από το πληκτρολόγιο.
6. **Κάνουμε διπλό κλικ** στο εικονίδιο του φακέλου για να τον ανοίξουμε.
7. **Δίνουμε όνομα** στην εικόνα μας: π.χ. **«εικόνα2.jpg»** και **κάνουμε κλικ** στο κουμπί: *Αποθήκευση (Save)* για να την αποθηκεύσουμε στο φάκελο..
8. **Αποθηκεύουμε** τις εικόνες μία προς μία στον ίδιο φάκελο. Τώρα έχουμε δημιουργήσει ένα άλμπουμ με εικόνες για ένα θέμα.

Εικ. 1.9

Εικ. 1.10

2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΜΕ ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΚΕΨΗ

ΘΕΩΡΙΑ

- 1 Εξάσκηση κριτικής ικανότητας των παιδιών στις πληροφορίες του Διαδικτύου
- 2 Διασταύρωση των πληροφοριών μέσα από πολλαπλές πηγές
- 3 Αναφορά των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν
- 4 Τα πνευματικά δικαιώματα
- 5 Πότε μπορούμε να αναπαράγουμε πληροφορίες που αντλήσαμε από το Διαδίκτυο

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 1 Εξάσκηση της κριτικής μας ικανότητας (2 Ασκήσεις)
- 2 Κανόνες για να αναζητούμε πληροφορίες στο Διαδίκτυο με κριτική σκέψη (2 Ασκήσεις)

Εισαγωγή

Πόσο σίγουροι είμαστε για την εγκυρότητα των πληροφοριών που αντλούμε από το Διαδίκτυο; Έχουμε τη δυνατότητα να επιτύχουμε ένα βαθμό βεβαιότητας; Πώς πρέπει να αφομοιώνουμε τις πληροφορίες του Διαδικτύου σε δικές μας εργασίες;

Αυτό το κεφάλαιο αναφέρεται στο ζήτημα της καλλιέργειας της κριτικής μας σκέψης απέναντι στις πληροφορίες που βρίσκουμε στο Διαδίκτυο. Τονίζεται ότι δε χρειάζεται να είναι κάποιος ειδικός προκειμένου να καταχωρίσει υλικό, επομένως, είναι απαραίτητο να είμαστε προσεκτικοί και να διασταυρώνουμε μέσα από πολλαπλές πηγές τις διαδικτυακές πληροφορίες.

Το κεφάλαιο συνοδεύεται από δύο **Δραστηριότητες** κατάλληλες να κινητοποιήσουν και να εξασκήσουν την κριτική ματιά των παιδιών. Για να καταλάβουμε πόσο σημαντικό είναι να σκεφτόμαστε κριτικά κατά την πλοήγησή μας στο Διαδίκτυο, αρκεί να αναρωτηθούμε:

«Ποιος διοχετεύει τις πληροφορίες στο Διαδίκτυο και γιατί το κάνει αυτό;»

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Είμαστε πάντα υποψιασμένοι σχετικά με την εγκυρότητα του υλικού που βρίσκουμε στο Διαδίκτυο.

ΣΤΟΧΟΣ

Η ενίσχυση της κριτικής ικανότητας των παιδιών
όσον αφορά την εγκυρότητα του υλικού που παρουσιάζεται στο Διαδίκτυο.

*Πληροφορίες με το τσουβάλι
Τις βάζουμε όλες στο τσουκάλι
Κι επιλέγουμε μόνο αυτές
Που είναι έγκυρες, σωστές*

Αναζήτηση στο Διαδίκτυο με κριτική σκέψη

ΘΕΩΡΙΑ

1 Εξάσκηση της κριτικής ικανότητας των παιδιών στις πληροφορίες του Διαδικτύου

Το Διαδίκτυο είναι πραγματικά ένα καταπληκτικό εργαλείο. Με λίγα κλικ μικροί και μεγάλοι μπορούν να βρεθούν σε έναν απέραντο εικονικό χώρο γεμάτο χίλια θαύματα. Μπορούν να παίξουν, να μάθουν, να αλληλογραφήσουν και να συνομιλήσουν, να βρουν αρχεία κάθε λογής.

Αναμφίβολα το παιδί μπορεί να αντλήσει από το Διαδίκτυο πολλά καλά και χρήσιμα πράγματα. Οφείλουμε, ωστόσο, να αναγνωρίσουμε και το γεγονός ότι ο αχανής αυτός ιδεατός κόσμος έχει και τις σκοτεινές πλευρές του. Ενώ ένας ενήλικας είναι σε θέση να κρίνει και να αποφύγει τους κινδύνους που θα συναντήσει εκεί, για ένα παιδί τα πράγματα είναι τελείως διαφορετικά.

Όλοι οι άνθρωποι μπορούμε να καταχωρίζουμε πληροφορίες στο Διαδίκτυο, εφόσον όλοι έχουμε τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε έναν ιστοχώρο, να τον εμπλουτίσουμε με πληροφορίες για ένα θέμα που μας ενδιαφέρει, να προτείνουμε χρήσιμους συνδέσμους με άλλους ιστοχώρους και να οργανώσουμε διαδικτυακές συζητήσεις. Δεν είναι, επομένως, όλοι όσοι διοχετεύουν πληροφορίες επιστήμονες ή ειδικοί σε ένα θέμα. Είναι, λοιπόν, σημαντικό να θυμόμαστε πως **ό,τι δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο δεν είναι πάντα έγκυρη ή αληθινή πληροφορία.**

ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

Βλ. Δραστηριότητα 1: Άσκηση Α, Βικιπαίδεια: Η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια. Με την άσκηση αυτή μαθαίνουμε ότι δε χρειάζεται να είναι κάποιος ειδικός για να δημοσιεύσει πληροφορίες στο Διαδίκτυο.

WWW

Ενδιαφέρουσα ιστοσελίδα:

Βικιπαίδεια
<http://el.wikipedia.org>

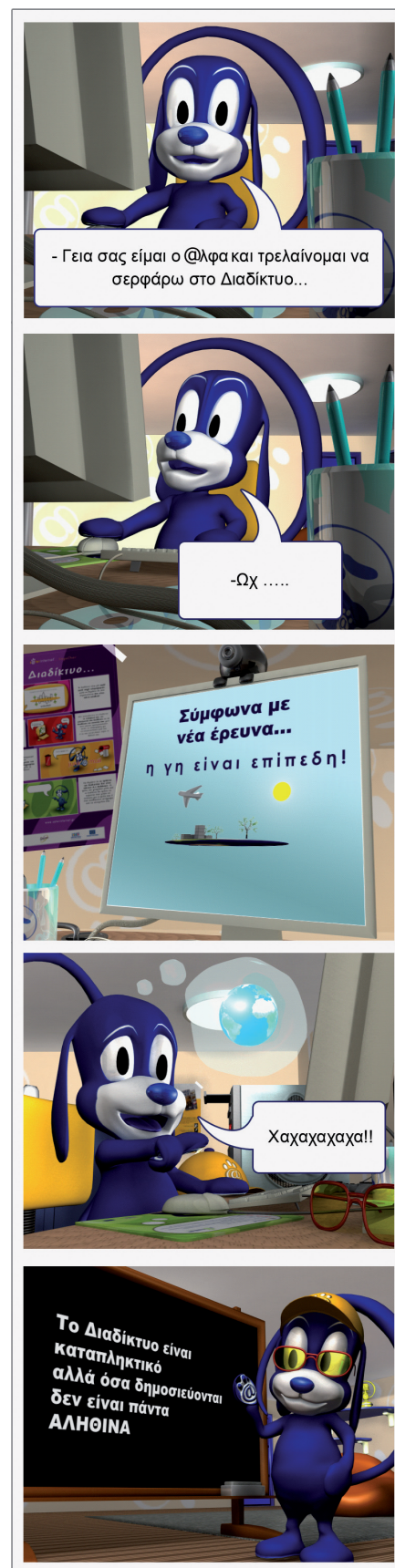
2 Διασταύρωση των πληροφοριών μέσα από πολλαπλές πηγές

Είναι αλήθεια πως δεν είναι εύκολο να βεβαιωθούμε για την εγκυρότητα των πληροφοριών που αντλούμε από το Διαδίκτυο. Ωστόσο, μπορούμε να ακολουθήσουμε κάποια **βήματα** που μας βοηθούν να επιτύχουμε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό βεβαιότητας. Έτσι, λοιπόν, είναι χρήσιμο:

- Μέσα από την λίστα των αποτελεσμάτων μιας αναζήτησης να **συμβουλευόμαστε περισσότερες από μια πηγές**, να τις συγκρίνουμε και να διασταυρώνουμε τις πληροφορίες.
- Να **ελέγχουμε** και να **συγκρίνουμε** τα αποτελέσματα της αναζήτησής μας και με **πληροφορίες από βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά**.
- Να μαθαίνουμε **πληροφορίες για τους υπεύθυνους των ιστοσελίδων** που μας ενδιαφέρουν. Έχουν καλή φήμη;
- Να ελέγχουμε την **ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης της ιστοσελίδας**, ώστε να επιβεβαιώσουμε ότι είναι ενημερωμένη με τα πιο πρόσφατα δεδομένα.
- Να **συγκρίνουμε** τα αποτελέσματα που αντλήσαμε από το Διαδίκτυο με τις **γνώσεις που ήδη έχουμε** και, αν κάτι μας φαίνεται δύσκολο να το πιστέψουμε, να αναζητούμε επιπλέον πληροφορίες.

3 Αναφορά των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν

Ζούμε στην εποχή της πληροφόρησης και το Διαδίκτυο αποτελεί μια αστείρευτη πηγή πληροφοριών για κάθε θέμα που μας ενδιαφέρει. Με ένα κλικ μπορούμε να ενημερωθούμε, να ψυχαγωγηθούμε και να αξιοποιήσουμε στις εργασίες μας ένα πλήθος δεδομένων. Είναι σημαντικό, όμως, να γνωρίζουμε και να εφαρμόζουμε τους **κανόνες** που έχουν να κάνουν με την **ανταλλαγή αρχείων** και τη **χρησιμοποίησή τους**.

Εικ. 2.1: Σκηνές από το τηλεοπτικό σποτ «Η γη είναι επίπεδη!» της εκστρατείας Saferinternet.gr, περιόδου 2007 – 2008.

Ας έχουμε πάντα υπόψη ότι, όπως στην καθημερινή μας δραστηριότητα η συμπεριφορά μας διέπεται από κανόνες, έτσι **και ο διαδικτυακός κόσμος διέπεται από κανόνες**, οι οποίοι συμβάλλουν στην απρόσκοπτη και δημοκρατική διάχυση των πληροφοριών. Όπως ακριβώς χρησιμοποιούμε τις πληροφορίες των βιβλίων και επισημαίνουμε κάθε φορά την πηγή μας, έτσι θα πρέπει να αντιμετωπίζουμε και τα δεδομένα του Διαδικτύου και να αναφέρουμε τις ιστοσελίδες που μας βοήθησαν στην υποστήριξη της γνώμης μας.

4 Τα πνευματικά δικαιώματα

Πρέπει να τονίσουμε ότι το διαδικτυακό υλικό υπόκειται στους ίδιους κανόνες που αφορούν τα **πνευματικά δικαιώματα**. Συχνά, όμως, παρατηρούμε ότι αυτά παραβιάζονται, πρακτική η οποία επιτείνεται και από την πλειάδα αλλά και από τη μορφή των πληροφοριών.

Τα πνευματικά δικαιώματα αποτελούν μια μορφή προστασίας που παρέχεται από τον νόμο στους συντάκτες και τους δημιουργούς **αυθεντικής εργασίας**. Αυτό περιλαμβάνει λογοτεχνία (όπως τα βιβλία και τα άρθρα περιοδικών), δράμα (όπως τα θεατρικά έργα και διαφημίσεις), μουσική (όπως τα τραγούδια και τις συλλογές), καλλιτεχνία (όπως τα έργα ζωγραφικής και τα γλυπτά) και ορισμένες άλλες αυθεντικές δημιουργικές εργασίες, καθώς και οποιασδήποτε μορφής λογισμικό.

Πνευματικό δικαίωμα είναι **το αποκλειστικό δικαίωμα του δημιουργού επάνω στο έργο του**, σε σχέση με την (προσωρινή ή μόνιμη) χρήση, αντιγραφή, η αναπαραγωγή με οποιοδήποτε τρόπο και σε οποιοδήποτε μέσο, του δικού του έργου. Κανένας άλλος εκτός από το δημιουργό δεν μπορεί να κάνει οποιαδήποτε χρήση του έργου, εάν δεν υπάρχει γραπτή, σαφής δήλωση από τον ίδιο το δημιουργό.

Όταν χρησιμοποιούμε υλικό από το Διαδίκτυο που είναι προστατευμένο από το νόμο περί πνευματικών δικαιωμάτων δίχως την συγκατάθεση του δημιουργού γινόμαστε εκείνη τη στιγμή **παραβάτες του νόμου**.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Παρακαλούμε διαβάστε αναλυτικά το **Νόμο 2121/1993** για τα πνευματικά δικαιώματα, για να ενημερωθείτε για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας στη χώρα μας (Αναλυτικά για το τέταρτο κεφ. του Νόμου βλ. **Παράρτημα ΙΙΙ**).

WWW

Χρήσιμη ιστοσελίδα για τα πνευματικά δικαιώματα:
Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ)
<http://www.opi.gr>

5 Πότε μπορούμε να αναπαράγουμε πληροφορίες που αντλήσαμε από το Διαδίκτυο;

Σύμφωνα με το τέταρτο κεφάλαιο του **Νόμου 2121/1993** περί πνευματικής ιδιοκτησίας υπάρχουν ορισμένες **εξαιρέσεις**, κατά τις οποίες επιτρέπεται χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή η αναπαραγωγή ενός έργου. Συγκεκριμένα, επιτρέπεται η αναπαραγωγή έργου για ιδιωτική χρήση, η παράθεση αποσπασμάτων, η χρήση υλικού σε σχολικά βιβλία και ανθολογίες, υπό την προϋπόθεση ότι θα αναγράφεται η πηγή και η αναπαραγωγή αποσπασμάτων για διδασκαλία.

Παρακάτω παρατίθενται βασικά σημεία από το κεφάλαιο αυτό. Στο **Παράρτημα ΙΙΙ** δίδεται το κεφάλαιο 4 ολοκληρωμένο καθώς και το **άρθρο 22** του **Νόμου 3328/2005**, που επεκτείνει την εφαρμογή του Νόμου 2121/1993.

ΝΟΜΟΣ 2121/1993**ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ****Άρθρο 18 - Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση**

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός έργου, που έχει νομίμως δημοσιευθεί εφόσον η αναπαραγωγή γίνεται για ιδιωτική χρήση εκείνου που την κάνει.

Άρθρο 19 - Παράθεση αποσπασμάτων

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων από έργο άλλου νομίμως δημοσιευμένου για την υποστήριξη της γνώμης εκείνου που παραθέτει ή την κριτική της γνώμης του άλλου.

Άρθρο 20 - Σχολικά βιβλία και ανθολογίες (§ 1, 3)

§ 1. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή σε εκπαιδευτικά βιβλία, που χρησιμοποιούνται ως βιβλία διδασκαλίας για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση εγκεκριμένα από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή από άλλο αρμόδιο υπουργείο κατά το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα, έργων του λόγου ενός ή περισσότερων συγγραφέων νομίμως δημοσιευμένων, που αποτελούν μικρό τμήμα της συνολικής δημιουργίας του καθενός από αυτούς.

Βλ. & τη **διάταξη του ν. 3328/2005, α. 22, που επεκτείνει την εφαρμογή του 1993 και προσθέτει:** (...) όπως και αποσπασμάτων έργων των εικαστικών τεχνών ή άλλου, πάσης φύσεως εικονιστικού ή φωτογραφικού υλικού, εφόσον τελεί σε αναγκαία σχέση με το περιεχόμενο του διδακτικού βοηθήματος. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και επί πάσης φύσεως εκπαιδευτικού υλικού, όπως διαδικτυακές εφαρμογές, εκπαιδευτικό λογισμικό, κινηματογραφικές ταινίες, CD-ROM, DVD και κάθε άλλο μέσο ηλεκτρονικής ή ψηφιακής ή άλλης καταγραφής που χρησιμοποιείται ως εγκεκριμένο από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας μέσω διδασκαλίας και διανέμεται δωρεάν, στο πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος. Στα μέσα αυτά επιτρέπεται επιπλέον και η αναπαραγωγή μουσικών αποσπασμάτων και κινηματογραφικού ή ηχητικού ή οπτικοακουστικού υλικού περιορισμένης έκτασης υπό τις αυτές ως άνω προϋποθέσεις με πρόσθετη μνεία, πέραν των λοιπών στοιχείων της παρ. 3, του ονόματος του παραγωγού του έργου.

§ 3. Η αναπαραγωγή, όπως ορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους, δεν πρέπει να εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου από το οποίο παίρνονται τα κείμενα και πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 21 - Αναπαραγωγή για διδασκαλία

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή άρθρων νομίμως δημοσιευμένων σε εφημερίδα ή σε περιοδικό, σύντομων αποσπασμάτων έργου ή τμημάτων σύντομου έργου ή έργου των εικαστικών τεχνών νομίμως δημοσιευμένου, εφόσον γίνεται αποκλειστικά για τη διδασκαλία ή τις εξετάσεις σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό, είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και δεν εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση. Η αναπαραγωγή πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Πηγή: Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας, www.opi.gr

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1

ΣΤΟΧΟΣ

Εξάσκηση της κριτικής μας ικανότητας

Η Βικιπαίδεια είναι μια **ελεύθερη διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια** που δημιουργήθηκε και αναπτύσσεται χάρη στην εθελοντική προσπάθεια των χρηστών της από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Όλοι οι χρήστες του Διαδικτύου έχουν τη δυνατότητα είτε ανώνυμα, είτε επώνυμα, ανεξάρτητα από τις γραμματικές γνώσεις, την κοινωνική τους θέση ή το επάγγελμά τους να **δημιουργήσουν** νέα άρθρα ή να **βελτιώσουν** και να **διορθώσουν** εκείνα που ήδη υπάρχουν. Κάθε συνεισφορά καταγράφεται στο ιστορικό των σελίδων της και φαίνεται στις πρόσφατες αλλαγές.

1. A

Βικιπαίδεια: Η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

1. B

Ομαδική δραστηριότητα: Συζήτηση και διαδραστικό κουίζ

1.A

ΒΙΚΙΠΑΙΔΕΙΑ: Η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ

Υπόθεση Εργασίας: Πληροφορίες για το Μέγα Αλέξανδρο

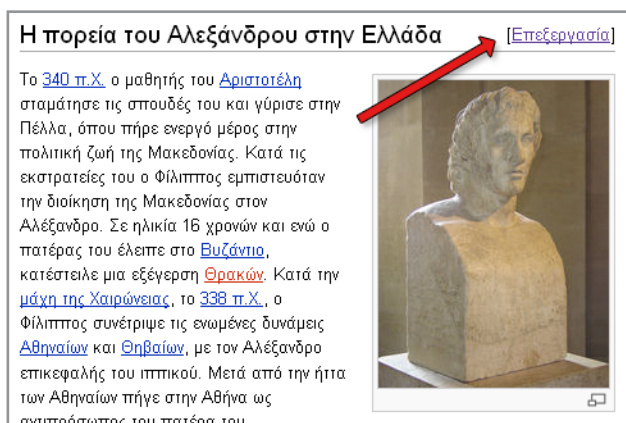
Ας υποθέσουμε ότι έχουμε μια εργασία για τη Μακεδονία και αναζητούμε πληροφορίες για το Μέγα Αλέξανδρο. Μπορούμε να βρούμε πλούσιο υλικό από το Διαδίκτυο, ιδιαίτερα από την ελεύθερη διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια Βικιπαίδεια.

Ακολουθούμε τα παρακάτω βήματα:

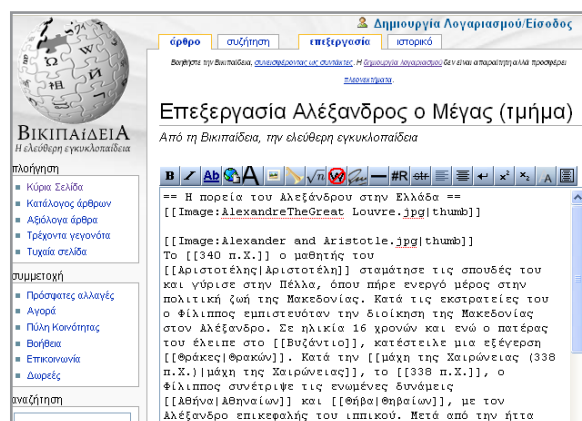
1. **Ανοίγουμε** τον *Browser* μας.
2. **Πληκτρολογούμε** τη διεύθυνση: el.wikipedia.org.
3. **Πληκτρολογούμε** στο *πεδίο αναζήτησης* στο αριστερό μέρος της σελίδας: **Αλέξανδρος ο Μέγας** και **κάνουμε κλικ** στο κουμπί: *Μετάβαση*.
4. Βρισκόμαστε στο κύριο άρθρο με όλες τις πληροφορίες που έχουν καταγραφεί στην εγκυκλοπαίδεια.

Από εδώ έχουμε στη διάθεσή μας μια σειρά από **δυνατότητες**:

- α) Να πλοηγηθούμε στο άρθρο μέσα από τον *πίνακα περιεχομένων* του.
- β) Να βρούμε επιπλέον πληροφορίες για πλειάδα **συναφών θεμάτων**, όπως π.χ. βασιλιάς της Μακεδονίας, Πέλλα, Αριστοτέλης, Βυζάντιο, μάχη της Χαιρώνειας, Πέρσες, 340 π.Χ. – τα οποία επισημαίνονται με ειδική υπογράμμιση (βλ. εικ. 2.2α).
- γ) Να δηλώσουμε *Επεξεργασία* σε μια ενότητα ή παράγραφο και να προσθέσουμε, να αφαιρέσουμε, να τροποποιήσουμε, με άλλα λόγια, τις πληροφορίες της [βλ. εικ. 2.2(α, β)].

(α)

(β)

Εικ. 2.2 (α, β): <http://el.wikipedia.org>

Συμπεράσματα: ειδικά για τη Βικιπαίδεια

1. **Οποιοσδήποτε** έχει τη δυνατότητα να προβεί σε αλλαγές στα άρθρα, επομένως ...
2. Οποιαδήποτε **καλοπροαίρετη προσπάθεια βελτίωσης** της εγκυκλοπαίδειας είναι αποδεκτή, ωστόσο ...
3. Είναι σημαντικό να συνειδητοποιούμε την **ευθύνη** που αναλαμβάνουμε κατά την τροποποίηση των άρθρων, η οποία θα πρέπει να αποτελεί προϊόν σοβαρής και εμπειριστατωμένης **γνώσης**.
4. Η διάπραξη **βανδαλισμού** του περιεχομένου των άρθρων - η εσκεμμένη, δηλαδή, τροποποίηση του περιεχομένου με στόχο την υπονόμευση της ακεραιότητας της εγκυκλοπαίδειας - αποτελεί παραβίαση της πολιτικής της εγκυκλοπαίδειας, εντοπίζεται άμεσα και αντιμετωπίζεται με τον κατάλληλο τρόπο από **ειδική επιτροπή ελέγχου**.
5. Προσέχουμε ιδιαίτερα το ευαίσθητο ζήτημα των **πνευματικών δικαιωμάτων**, όταν χρησιμοποιούμε υλικό που έχουν καταχωρίσει άλλοι χρήστες, όπως φωτογραφίες. Συχνά μπορεί να δούμε τη σήμανση: *«Αυτή η εικόνα αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία. Ωστόσο, ο κάτοχος των πνευματικών δικαιωμάτων επιτρέπει σε οποιονδήποτε να χρησιμοποιήσει, διανείμει ή τροποποιήσει την εικόνα για οποιονδήποτε σκοπό (εμπορικό ή όχι) αρκεί να γίνεται αναφορά στο όνομά του»*, οπότε και οφείλουμε να τη σεβαστούμε.
6. Ως ένδειξη επιστημονικής δεοντολογίας, όταν χρησιμοποιούμε πληροφορίες που έχουμε αντλήσει από το Διαδίκτυο, παραθέτουμε **σύντομο απόσπασμα**, μόνο εκείνο που είναι απαραίτητο για την υποστήριξη της γνώμης μας, **ποτέ το σύνολο** της εργασίας, και **αναφέρουμε πάντα την πηγή**.

Συμπεράσματα: γενικά για τις πληροφορίες που αντλούμε από το Διαδίκτυο

1. **Όλοι** μας μπορούμε να καταχωρίζουμε πληροφορίες στο Διαδίκτυο, επομένως ...
2. Δεν είναι όλοι όσοι διοχετεύουν πληροφορίες **επιστήμονες** ή **ειδικοί** σε ένα θέμα, άρα ...
3. Θυμόμαστε πως ό,τι δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο **δεν είναι πάντα** έγκυρη ή αληθινή πληροφορία.

1.Β

Ομαδική δραστηριότητα:
Συζήτηση και διαδραστικό κουίζ

Άσκηση στο χαρτί

1. Μπορεί ο καθένας να καταχωρίσει υλικό στο Διαδίκτυο;

Σκεφθείτε, παιδιά !
Πώς μπορούμε να είμαστε σίγουροι
αν κάποιος στην καθημερινή μας ζωή
μας λέει ψέματα;

2. Μπορώ να είμαι βέβαιος ότι όσα διαβάζω στο Διαδίκτυο είναι αλήθεια;

Θυμηθείτε τα βήματα που ακολουθήσαμε
για τη **διασταύρωση των πληροφοριών !**

3. Πώς μπορώ να αξιοποιήσω πληροφορίες του Διαδικτύου σε εργασίες μου
χωρίς να παρανομώ;

Σκεφθείτε, παιδιά !
Πώς θα αισθανόσασταν αν κάποιος **αντέγραφε**
όλες σας τις εργασίες **χωρίς να σας το πει;**

Ομαδική δραστηριότητα: Συζήτηση και διαδραστικό κουίζ

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

4. Πειράζει να αντιγράψω υλικό από το Διαδίκτυο;

Σκεφθείτε, παιδιά !

Αυτό που έχει σημασία είναι **να μορφωθούμε**
μέσω των εργασιών που εκπονούμε
και όχι να κάνουμε *copy-paste*
για πάρουμε έναν καλό βαθμό στην εργασία μας.

5. Μπορώ να είμαι βέβαιος ότι όλες οι πληροφορίες που αντλώ από το Διαδίκτυο είναι έγκυρες;

Σκεφθείτε, παιδιά !

Είστε σίγουροι ότι **όσοι** γράφουν
στο Διαδίκτυο **είναι ειδικοί**;

6. Μπορώ να ξέρω πώς μια ιστοσελίδα θα χρησιμοποιήσει τα προσωπικά μου στοιχεία;

Αναζητήστε πληροφορίες
για την **πολιτική απορρήτου** !

1.Β

Ομαδική δραστηριότητα: Συζήτηση και διαδραστικό κουίζ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Σχόλια στο κουίζ

1. Μπορεί ο καθένας να καταχωρίσει υλικό στο Διαδίκτυο;

Βεβαίως, όλοι μπορούν! Αυτό είναι, βέβαια, σπουδαίο γιατί τώρα πια είναι πολύ εύκολο να βρούμε πληροφορίες για τα πάντα. Όμως, πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί. Όπως και στην καθημερινή μας ζωή, οι άνθρωποι στο Διαδίκτυο μπορεί να κάνουν και **λάθη** ή να λένε **ψέματα** και να θέλουν να μας **παραπλανήσουν**. Μερικές φορές, μάλιστα, στο Διαδίκτυο είναι πιο δύσκολο να καταλάβουμε αν κάποιος μας λέει ψέματα, αφού δεν μπορούμε να τον δούμε!

2. Μπορώ να είμαι βέβαιος ότι όσα διαβάζω στο Διαδίκτυο είναι αλήθεια;

Υπάρχουν κάποιοι τρόποι να το ελέγξουμε:

- Μέσα από την **λίστα των αποτελεσμάτων μιας αναζήτησης** να συμβουλευόμαστε περισσότερες από μια πηγές, να τις συγκρίνουμε και να **διασταυρώνουμε** τις πληροφορίες.
- Να **ελέγχουμε** και να **συγκρίνουμε** τα αποτελέσματα της αναζήτησής μας και με **πληροφορίες από βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά**.
- Να μαθαίνουμε **πληροφορίες για τους υπεύθυνους των ιστοσελίδων** που μας ενδιαφέρουν. **Έχουν καλή φήμη;**
- Να ελέγχουμε την **ημερομηνία** που αναγράφεται **στην ιστοσελίδα**, ώστε να επιβεβαιώσουμε ότι είναι **ενημερωμένη** με τα πιο πρόσφατα δεδομένα.
- Να **συγκρίνουμε** τα αποτελέσματα που αντλήσαμε από το Διαδίκτυο με τις **γνώσεις** που ήδη έχουμε και, αν κάτι μας φαίνεται δύσκολο να το πιστέψουμε, να αναζητούμε επιπλέον πληροφορίες.

3. Πώς μπορώ να αξιοποιήσω πληροφορίες του Διαδικτύου σε εργασίες μου χωρίς να παρανομώ;

Αν θέλουμε να αξιοποιήσουμε επακριβώς κάποια πληροφορία από το Διαδίκτυο και να τη χρησιμοποιήσουμε σε μια εργασία μας ή στη δημιουργία μιας ιστοσελίδας, πρέπει να εφαρμόζουμε τους ακόλουθους **κανόνες**:

- Να **ζητάμε την άδεια** των υπευθύνων της ιστοσελίδας που μας ενδιαφέρει, αν μας επιτρέπουν να αντιγράψουμε το υλικό τους. Αυτό είναι δίκαιο, εφόσον πρόκειται για δικό τους έργο.
- Όταν αντιγράφουμε υλικό από το Διαδίκτυο σε μια εργασία μας ή σε μια ιστοσελίδα που θέλουμε να δημιουργήσουμε, πάντα πρέπει να **αναφέρουμε την πηγή** από την οποία αντλήσαμε τις πληροφορίες. Αυτό είναι δίκαιο, διαφορετικά είναι σαν να κλέβουμε το ξένο έργο.
- Να αναζητούμε και να διαβάζουμε τους **Όρους Χρήσης** που αναγράφονται σε κάθε ιστοσελίδα για να κατανοήσουμε με ποιο τρόπο μας επιτρέπεται να χρησιμοποιήσουμε τις πληροφορίες της.

Ομαδική δραστηριότητα: Συζήτηση και διαδραστικό κουίζ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

4. Πειράζει να αντιγράψω υλικό από το Διαδίκτυο;

Ας μην ξεχνούμε τα πνευματικά δικαιώματα. Για να κατανοήσουμε πόσο σημαντικό είναι να σεβόμαστε το δημιουργό ενός έργου πρέπει **να μπορούμε στη θέση του και να γίνουμε κι εμείς δημιουργοί**. Μπορούμε να μπορούμε στη θέση ενός καλλιτέχνη που γράφει μουσική ή στίχους για ένα τραγούδι, στη θέση ενός συγγραφέα που εκδίδει σε βιβλίο μια εργασία του ή τη δημοσιεύει σε ένα επιστημονικό περιοδικό, στη θέση ενός ζωγράφου που φιλοτεχνεί έναν πρωτότυπο πίνακα. Όλοι οι δημιουργοί δίνουν κάτι από τον εαυτό τους στα έργα τους. Σε κανέναν δε θα άρεσε να του κλέψουν μια εργασία για την οποία ο ίδιος έχει κοπιάσει χωρίς να ζητήσουν την άδειά του.

5. Μπορώ να είμαι βέβαιος ότι όλες οι πληροφορίες που αντλώ από το Διαδίκτυο είναι έγκυρες;

Όλοι μας μπορούμε να καταχωρίζουμε πληροφορίες στο Διαδίκτυο, επομένως, δεν είναι όλοι όσοι διοχετεύουν πληροφορίες **επιστημονικές** ή **ειδικοί** σε ένα θέμα, άρα, θυμόμαστε πως ό,τι δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο **δεν είναι** πάντα έγκυρη ή αληθινή πληροφορία.

6. Μπορώ να ξέρω πώς μια ιστοσελίδα θα χρησιμοποιήσει τα προσωπικά μου στοιχεία;

Οι πιο αξιόπιστες ιστοσελίδες διατηρούν τη λεγόμενη **πολιτική απορρήτου** (*privacy policy*), όπου μας ενημερώνουν επακριβώς για τον τρόπο που θα διαχειριστούν τα προσωπικά μας στοιχεία, το ηλεκτρονικό μας ταχυδρομείο ή όποιες άλλες πληροφορίες τους έχουμε δώσει. Όμως, κατά κανόνα, δεν πρέπει να αποκαλύπτουμε προσωπικές πληροφορίες στο Διαδίκτυο, χωρίς τη συγκατάθεση των ενηλίκων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Πολιτική απορρήτου: Πρόκειται ουσιαστικά για ένα κείμενο στο οποίο η εταιρεία δηλώνει με ποιο τρόπο χρησιμοποιεί τις πληροφορίες που καταχωρίζονται στην ιστοσελίδα της. Αναφέρεται, για παράδειγμα, αν τα δεδομένα των επισκεπτών μεταφέρονται σε μητρική ή θυγατρική εταιρεία ή αν δίδονται με αντίτιμο σε τρίτους.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

2

ΣΤΟΧΟΣ

Κανόνες για να αναζητούμε πληροφορίες
στο Διαδίκτυο με κριτική σκέψη

Είστε σίγουροι ότι ξέρετε να αναζητάτε πληροφορίες στο Διαδίκτυο;
Πιστεύετε όλα όσα διαβάζετε στο Διαδίκτυο; Σκέφτεστε κριτικά κατά την
πλοήγησή σας; Δοκιμάστε τις γνώσεις σας με τις παρακάτω ασκήσεις!

2. A Κανόνες για να αναζητούμε πληροφορίες
στο Διαδίκτυο με κριτική σκέψη

2. B Ακροστιχίδα

2. A

Κανόνες για να αναζητούμε πληροφορίες στο Διαδίκτυο με κριτική σκέψη

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Βρείτε τους πιο σημαντικούς **κανόνες** που πρέπει να ακολουθούμε **για να αναζητούμε πληροφορίες στο Διαδίκτυο με κριτική σκέψη**, συμπληρώνοντας τα κενά με τις λέξεις που δίνονται.

(περισσότερες, πηγή, ενημερωμένη, βιβλία, έγκυρη, επιστήμονες, όλοι, συγκρίνουμε, αληθινή, υπεύθυνους, πνευματικό δικαίωμα, διασταυρώνουμε, γνώσεις, αναφέρουμε)

1. .... οι άνθρωποι μπορούμε να καταχωρίζουμε πληροφορίες στο Διαδίκτυο.
2. Δεν είναι, επομένως, όλοι όσοι διοχετεύουν πληροφορίες ..... σε ένα θέμα.
3. Είναι, λοιπόν, σημαντικό να θυμόμαστε πως ό,τι δημοσιεύεται στο Διαδίκτυο δεν είναι πάντα ..... ή ..... πληροφορία.
4. Μέσα από την λίστα των αποτελεσμάτων μιας αναζήτησης συμβουλευόμαστε ..... από μια πηγές, ... και ..... τις πληροφορίες.
5. Ελέγχουμε και συγκρίνουμε τα αποτελέσματα της αναζήτησής μας και με πληροφορίες από .....
6. Μαθαίνουμε πληροφορίες για τους ..... των ιστοσελίδων που μας ενδιαφέρουν.
7. Ελέγχουμε την ημερομηνία της τελευταίας ενημέρωσης της ιστοσελίδας, ώστε να επιβεβαιώσουμε ότι είναι ..... με τα πιο πρόσφατα δεδομένα.
8. Συγκρίνουμε τα αποτελέσματα που αντλήσαμε από το Διαδίκτυο με τις ..... που ήδη έχουμε.
9. Όπως ακριβώς χρησιμοποιούμε τις πληροφορίες των βιβλίων και επισημαίνουμε κάθε φορά την ..... μας, έτσι θα πρέπει να αντιμετωπίζουμε και τα δεδομένα του Διαδικτύου και να ..... τις ιστοσελίδες που μας βοήθησαν στην υποστήριξη της γνώμης μας.
10. .... είναι το αποκλειστικό δικαίωμα του δημιουργού επάνω στο έργο του.

Απάνσεις: 1. όλοι, 2. επανηχοποιήσιμα, 3. έγκυρη, 4. πνευματικό δικαίωμα, 5. βιβλία, 6. ενημερωμένη, 7. έγκυρη, 8. πηγές, 9. βιβλία, 10. αποκλειστικό δικαίωμα.

2.Β

Ακροστιχίδα

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Συμπληρώστε την ακροστιχίδα. Με το πρώτο γράμμα κάθε απάντησης σχηματίζεται μια άλλη γνωστή λέξη για τα «**πνευματικά δικαιώματα**» (αγγλική λέξη με ελληνικά γράμματα).

1. Αυτή την ικανότητα πρέπει να έχουμε αναπτύξει κατά την πλοήγησή μας στο Διαδίκτυο.
2. Ποιοι μπορούν να καταχωρίσουν πληροφορίες στο Διαδίκτυο;
3. Την αναφέρουμε πάντα όταν μας βοηθάει να βρούμε υλικό για τις εργασίες μας.
4. Έτσι ονομάζονται οι «σελίδες» του Διαδικτύου.
5. Όταν συναντούμε στο φυσικό κόσμο φίλους που γνωρίσαμε στο Διαδίκτυο είναι σαν να βγαίνουμε ..... στα τυφλά.
6. Γινόμαστε παραβάτες όταν ..... υλικό χωρίς την άδεια του δημιουργού.
7. Αλλιώς το Διαδίκτυο.
8. Πρέπει να ..... πάντα τους κανόνες ασφάλειας στην πλοήγησή μας στο Διαδίκτυο.

1																			
2																			
3																			
4																			
5																			
6																			
7																			
8																			

Απαντήσεις: 1. κριτική, 2. όλοι, 3. πηγή, 4. ιστοσελίδες, 5. ραντεβού, 6. αντιγράφουμε, 7. ίντερνετ, 8. τηρούμε.

3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΚΟΥΙΖ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΘΕΩΡΙΑ

- 1 Τρόπος αξιοποίησης των κουίζ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 1 Κουίζ 1: Συνοπτικός έλεγχος των συνηθειών των παιδιών κατά την πλοήγησή τους στο Διαδίκτυο
- 2 Κουίζ 2: Προσωπικά δεδομένα
- 3 Κουίζ 3: Κανόνες ασφάλειας και ορθής χρήσης του Διαδικτύου
- 4 Κουίζ 4: Γνωστά εικονίδια συναισθημάτων (*emoticons*)

Εισαγωγή

Αυτό το κεφάλαιο αποτελείται από διαδραστικά κουίζ, τα οποία συμβάλλουν με διασκεδαστικό τρόπο στον έλεγχο και τη βελτίωση των γνώσεων των παιδιών σχετικά με την ασφάλεια στο Διαδίκτυο.

1 Τρόπος αξιοποίησης των κουίζ:

Προκειμένου να κατοχυρωθούν οι γνώσεις των παιδιών γύρω από την ασφαλή πλοήγησή τους στο Διαδίκτυο, είναι χρήσιμο να αξιοποιηθεί, αρχικά, το γενικό κουίζ για **να ελεγχθούν με τρόπο συνοπτικό οι πρακτικές που ήδη ακολουθούν τα παιδιά** στην πλοήγησή τους στο Διαδίκτυο.

Σε δεύτερη ευκαιρία διενεργούνται τα **κουίζ 2 και 3** ώστε να εξεταστούν σημαντικά ζητήματα ασφάλειας στο Διαδίκτυο σε δύο θεματικές ενότητες. Οι ενότητες αυτές αφορούν την προστασία των προσωπικών μας δεδομένων και τη σύσταση βασικών κανόνων ασφάλειας στο Διαδίκτυο.

Τέλος, μπορεί να συμπληρωθεί το **κουίζ 4**, που αποτελεί μια διασκεδαστική δραστηριότητα γύρω από γνωστά εικονίδια συναισθημάτων (*emoticons*) που χρησιμοποιούνται συχνά σε διαδικτυακές συζητήσεις.

Τα κουίζ λειτουργούν σαν μια πρακτική εξάσκηση, επομένως είναι χρήσιμο να προηγηθεί και να αφιερωθεί επιπλέον χρόνος για ομαδική συζήτηση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Τα προσωπικά μας δεδομένα είναι πολύτιμα για πολλούς επιτήδειους. Ας τα προστατεύσουμε, λοιπόν, όσο το δυνατόν καλύτερα.

ΣΤΟΧΟΣ

Η εξέταση και η βελτίωση των γνώσεων των παιδιών σχετικά με την ασφάλεια στο Διαδίκτυο μέσα από διαδραστικά κουίζ.

*Στη ζωή έχουμε μάθει
Να είμαστε ηθικοί, σωστοί
Και στο Διαδίκτυο πρέπει
Άριστη να 'χουμε διαγωγή!*

1. A

Συνοπτικός έλεγχος των γνώσεων των παιδιών γύρω από τη χρήση του Διαδικτύου

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Πιστεύετε ότι γνωρίζετε τα πάντα γύρω από το Διαδίκτυο;
Δοκιμάστε και μάθετε να εξετάζετε λεπτομερώς και με
κριτική σκέψη το περιεχόμενο του Διαδικτύου.

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Ο καθένας μπορεί να καταχωρίσει πληροφορίες στο Διαδίκτυο.	☐	☐
2. Όλα όσα γράφονται στο Διαδίκτυο είναι αληθινά.	☐	☐
3. Στο Διαδίκτυο βρίσκουμε μόνο τις πιο επίκαιρες πληροφορίες.	☐	☐
4. Απαγορεύονται οι διαφημίσεις στο Διαδίκτυο.	☐	☐
5. Επιτρέπεται να αντλήσω και να αντιγράψω υλικό από μια ιστοσελίδα χωρίς να ρωτήσω το δημιουργό της.	☐	☐
6. Στο Διαδίκτυο ισχύουν κανόνες.	☐	☐
7. Όταν λαμβάνουμε ένα διαφημιστικό <i>e-mail</i> από κάποιον άγνωστο, αυτό το λέμε <i>ανεπιθύμητη αλληλογραφία (Spam)</i> .	☐	☐
8. Η αποστολή <i>ανεπιθύμητης αλληλογραφίας</i> απαγορεύεται στην Ευρώπη.	☐	☐
9. Όταν μια ιστοσελίδα έχει ανακοίνωση προστασίας προσωπικών δεδομένων είναι βέβαιο ότι τα προσωπικά μας στοιχεία προστατεύονται.	☐	☐
10. Επιτρέπεται πάντα να «κατεβάζουμε» μουσική από το Διαδίκτυο χωρίς να πληρώνουμε.	☐	☐

1.Α

Συνοπτικός έλεγχος των γνώσεων των παιδιών
γύρω από τη χρήση του Διαδικτύου

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Σχόλια στις απαντήσεις

1. Όχι. Δε χρειάζεται να είναι κάποιος ειδικός για να γράψει κάτι στο Διαδίκτυο.
2. Όχι. Στο Διαδίκτυο συχνά υπάρχουν άνθρωποι που δε λένε την αλήθεια.
3. Όχι. Γιατί συχνά οι πληροφορίες του Διαδικτύου δεν είναι ακριβείς.
4. Όχι. Πολλοί χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο για να διαφημιστούν και να προωθήσουν προϊόντα στο κοινό.
5. Όχι. Πώς θα σας φαινόταν αν κάποιος αντέγραφε την εργασία σας και επωφελούνταν;
6. Ναι. Όπως και στην καθημερινή μας ζωή, έτσι και στο Διαδίκτυο υπάρχουν κανόνες, στους οποίους πρέπει να υπακούμε.
7. Ναι. Γνωρίζετε, επιπλέον, ότι στην Αμερική υπάρχει μια κονσέρβα κρέατος ευρείας κατανάλωσης που ονομάζεται *Spam*; ! Από αυτήν προέρχεται ο όρος.
8. Ναι. Πράγματι απαγορεύεται !
9. Όχι, βέβαια! Πρέπει πάντα να διαβάζουμε προσεκτικά τους όρους προστασίας προσωπικών δεδομένων σε κάθε ιστοσελίδα που μας ζητά προσωπικά στοιχεία για να ενημερωνόμαστε σχετικά με τον τρόπο που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν τα προσωπικά μας δεδομένα.
10. Όχι. Κανονικά, πρέπει να πληρώνουμε όταν «κατεβάζουμε» μουσική από το Διαδίκτυο, εκτός εάν η ιστοσελίδα ευκρινώς αναφέρει ότι οι μουσικές που περιέχει είναι προς δωρεάν διάθεση.

Προσωπικά δεδομένα

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Ελέγξτε τις γνώσεις σας σχετικά με την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων στο Διαδίκτυο.

	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Χρησιμοποιούμε το αληθινό μας όνομα στις συζητήσεις μας στο Διαδίκτυο;	☐	☐
2. Αποκαλύπτουμε τη διεύθυνση και το τηλέφωνό μας στο Διαδίκτυο;	☐	☐
3. Αποκαλύπτουμε στους διαδικτυακούς μας φίλους το αγαπημένο μας μουσικό συγκρότημα;	☐	☐
4. Φανερώνουμε το ψευδώνυμό μας στους διαδικτυακούς μας φίλους;	☐	☐
5. Πειράζει να στέλνουμε φωτογραφία μας στους διαδικτυακούς μας φίλους;	☐	☐
6. Μπορούμε να συναντήσουμε προσωπικά ένα φίλο που γνωρίζουμε μόνο στο Διαδίκτυο και όχι στην πραγματική ζωή;	☐	☐
7. Αποκαλύπτουμε στο Διαδίκτυο το σχολείο στο οποίο πηγαίνουμε;	☐	☐
8. Φανερώνουμε στο Διαδίκτυο την αγαπημένη μας ποδοσφαιρική ομάδα;	☐	☐
9. Αποκαλύπτουμε τον αριθμό του κινητού μας τηλεφώνου;	☐	☐
10. Συνοδεύουμε ένα φίλο μας όταν εκείνος μας ζητήσει να τον ακολουθήσουμε σε συνάντησή του με διαδικτυακό φίλο;	☐	☐

1.Β

Προσωπικά δεδομένα

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Σχόλια στις απαντήσεις

1. Όχι. Το όνομά μας είναι προσωπικό δεδομένο, πρέπει πάντα να χρησιμοποιούμε ψευδώνυμο.
2. Όχι. Θυμόμαστε πάντα ! Δεν αποκαλύπτουμε ποτέ το όνομα, τη διεύθυνση και το τηλέφωνό μας.
3. Ναι. Γιατί όχι; Δεν είναι κακό αυτό !
4. Ναι. Και βέβαια, μόνο έτσι πρέπει να μας φωνάζουν !
5. Ναι. Οι φίλοι από το Διαδίκτυο παραμένουν προς το παρόν ξένοι.
6. Όχι. Αυτό μπορεί να είναι επικίνδυνο. Αν επιμένουμε να τον συναντήσουμε, πρέπει οπωσδήποτε να ζητήσουμε να μας συνοδεύσει στη συνάντησή μας και ένας γονέας μας ή άτομο της εμπιστοσύνης των γονέων μας και μόνο σε δημόσιο χώρο.
7. Όχι. Θυμόμαστε πάντα ! Τις πιο σημαντικές πληροφορίες τις κρατάμε για τον εαυτό μας !
8. Ναι. Δεν είναι κακό αυτό !
9. Όχι. Κρατάμε τις προσωπικές μας πληροφορίες για τον εαυτό μας !
10. Θυμηθείτε την ερώτηση 6! Οι διαδικτυακοί μας φίλοι μπορεί να μην είναι στην πραγματικότητα αυτοί που λένε ότι είναι. Πρέπει πρώτα να συμβουλευθούμε τους γονείς μας.

Κανόνες ασφάλειας και ορθής χρήσης του Διαδικτύου

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Γνωρίζετε τους πιο σημαντικούς κανόνες ασφάλειας στο Διαδίκτυο;

1. Βρίσκεις μια πολύ ενδιαφέρουσα ιστοσελίδα με πολλές πληροφορίες, τις οποίες μπορείς να τις χρησιμοποιήσεις σε μια εργασία που σου ανέθεσαν στο σχολείο.
Αντιγράφεις όλο το υλικό;

ΝΑΙ   ΟΧΙ
☐   ☐

2. Βρίσκεις μια ιστοσελίδα που περιέχει υλικό που σε κάνει να νιώθεις άβολα.

Τι κάνεις; _____

_____

3. Σε μια ιστοσελίδα που δεν έχεις ξαναεπισκεφθεί πωλείται το αγαπημένο σου DVD σε πολύ καλή ευκαιρία.

Τι κάνεις; _____

_____

4. Λαμβάνεις ένα *e-mail* από κάποιον που δε γνωρίζεις, το οποίο σε κάνει να νιώθεις άβολα.

Τι κάνεις; _____

_____

5. Ολοκλήρωσε τη φράση: «Είμαι πάντα _____ (ευγενικός, κακός, αγενής) όταν μιλάω με κάποιον στο Διαδίκτυο.»

6. Ολοκλήρωσε τη φράση: «Ποτέ δεν _____ (ανοίγω, κλείνω) ένα *e-mail* που έλαβα από άγνωστο».

7. Ολοκλήρωσε τη φράση:
«Ο αριθμός του κινητού μου είναι _____ (προσωπικός, δημόσιος, εύκολος)».

1.Γ

Κανόνες ασφάλειας και ορθής χρήσης του Διαδικτύου

ΆΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

8. Αν κάποιος σου ζητήσει να κρατήσεις μυστικό από τους γονείς σου...

Τι κάνεις; _____

_____

9. Όταν χρησιμοποιούμε το αληθινό μας όνομα στο Διαδίκτυο είναι το ίδιο με το να χρησιμοποιούμε ένα ψευδώνυμο; NAI ☐ OXI ☐

10. Είναι το Διαδίκτυο σαν μια έγκυρη εγκυκλοπαίδεια όπου μπορούμε να εμπιστευθούμε ό,τι πληροφορία διαβάζουμε; NAI ☐ OXI ☐

11. Όταν χρησιμοποιούμε υλικό από το Διαδίκτυο για μια εργασία μας είναι έξυπνο να μην αποκαλύψουμε την πηγή; NAI ☐ OXI ☐

12. Πειράζει να γνωρίσουμε προσωπικά ένα φίλο από το Διαδίκτυο χωρίς να ενημερώσουμε τους γονείς μας; NAI ☐ OXI ☐

13. Μιλάς με κάποιον στο Διαδίκτυο αλλά σου λέει κάτι που σε τρομάζει.

Τι κάνεις; _____

_____

14. Μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι οι άνθρωποι που γνωρίζουμε στο Διαδίκτυο δεν θα αποκαλύψουν σε άλλους τις προσωπικές μας πληροφορίες που θα τους εμπιστευθούμε; NAI ☐ OXI ☐

15. Έχεις να κάνεις μια εργασία στο σχολείο και βρίσκεις στην ιστοσελίδα του σχολείου σου εργασία περυσινού μαθητή με το ίδιο θέμα.

Τι κάνεις; _____

_____

Σχόλια στις απαντήσεις

1. Όχι. Δεν αντιγράφουμε από το Διαδίκτυο. Αν αξιοποιήσουμε υλικό που βρίσκουμε στο Διαδίκτυο φροντίζουμε να αναφέρουμε την πηγή απ' όπου αντλήσαμε την πληροφορία.
2. Αποσύνδεση και ενημέρωση των γονιών μας.
3. Ρωτάμε τους γονείς μας και μαζί τους ελέγχουμε την αξιοπιστία της πηγής του Διαδικτύου.
4. Ενημερώνουμε τους γονείς μας και διαγράφουμε αμέσως το μήνυμα.
5. «Ευγενικός». Πρέπει πάντα να φερόμαστε στους άλλους όπως θέλουμε να μας φέρονται.
6. Ποτέ δεν «ανοίγω». Σκεφθείτε ! Πόσο εύκολα μιλάμε σε αγνώστους στο δρόμο;
7. «Προσωπικός». Μόνο οι πολύ οικείοι μας πρέπει να γνωρίζουν το τηλέφωνό μας.
8. Ποτέ δεν κρατούμε μυστικά από τους γονείς μας.
9. Όχι. Θυμόμαστε πάντα! Το αληθινό μας όνομα είναι προσωπικό δεδομένο και δεν το αποκαλύπτουμε χωρίς λόγο στο Διαδίκτυο. Χρησιμοποιούμε ψευδώνυμα όταν θέλουμε να προστατεύσουμε το πραγματικό μας όνομα.
10. Όχι, βέβαια! Ο καθένας μπορεί να καταχωρίσει πληροφορίες στο Διαδίκτυο.
11. Όπως χρησιμοποιούμε τις πληροφορίες των βιβλίων και επισημαίνουμε κάθε φορά την πηγή μας, έτσι πρέπει να αναφέρουμε και τις διαδικτυακές μας πηγές.
12. Ναι. Ποτέ δεν είμαστε σίγουροι για την πραγματική ταυτότητα εκείνου που μιλάμε στο Διαδίκτυο, εκτός κι αν τον γνωρίζουμε στον πραγματικό κόσμο.
13. Αποσύνδεση και ενημέρωση των γονιών μας.
14. Όχι. Ποτέ δεν εμπιστευόμαστε τους άλλους στο Διαδίκτυο.
15. Δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να αντιγράψουμε. Σεβόμαστε τον κόπο του άλλου και καταβάλλουμε τη δική μας προσπάθεια.

1.Δ

Γνωστά εικονίδια συναισθημάτων (emoticons)

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Ελέγξτε τις γνώσεις σας σχετικά με γνωστά εικονίδια συναισθημάτων (emoticons) που χρησιμοποιούνται στις διαδικτυακές συζητήσεις.

Διαλέξτε τη φράση που αντιστοιχεί στις παρακάτω συντομογραφίες.

1

άνω κάτω τελεία
παύλα
πεζό ο

- α) από το άλλο μέρος   β) έκπληξη   γ) τίποτα

3

άνω κάτω τελεία
παύλα
κεφαλαίο P

- α) χαρά   β) μουστάκι   γ) βγάζω τη γλώσσα

5

άνω κάτω τελεία
παύλα
κεφαλαίο αγγλικό D

- α) φόβος   β) έκπληξη   γ) γέλιο

7

κεφαλαίο αγγλικό Q
κεφαλαίο αγγλικό Q

- α) δακρύζω   β) γουρλώνω   γ) φωνάζω

9

άνω κάτω τελεία
παύλα
πεζό χ

- α) σε φιλώ   β) τι;
γ) σφραγίζω τα χείλια μου (κρατάω μυστικό)

2

άνω κάτω τελεία
παύλα
δεξιά παρένθεση

- α) λύπη   β) χαρά   γ) ικανοποίηση

4

άνω κάτω τελεία
παύλα
αριστερή παρένθεση

- α) λυπάμαι   β) κλαίω   γ) είμαι ανόητος

6

ελληνικό ερωτηματικό
παύλα
δεξιά παρένθεση

- α) μεγάλο χαμόγελο   β) κλείνω το μάτι
γ) μπήκε σκόνη στο μάτι μου

8

κεφαλαίο O
άνω κάτω τελεία
παύλα
δεξιά παρένθεση

- α) έχω πονοκέφαλο   β) φωνάζω   γ) άγγελος

10

σύμβολο >
άνω κάτω τελεία
παύλα
αριστερή παρένθεση

- α) χαίρομαι   β) θυμώνω   γ) τι;

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Απαντήσεις: 1.β, 2.β, 3.γ, 4.α, 5.γ, 6.β, 7.α, 8.γ, 9.γ, 10.β

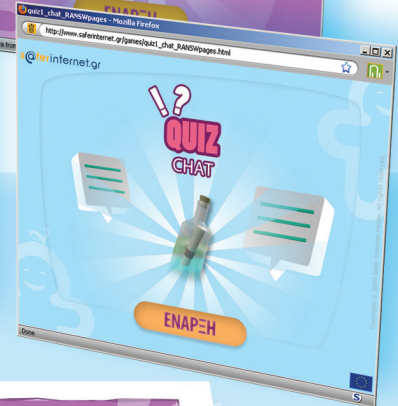
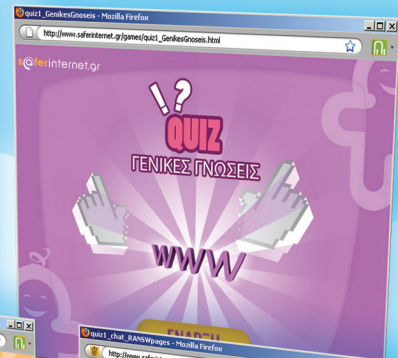

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Αν τα καταφέρατε καλά και σε αυτό το κουίζ, τότε επισκεφθείτε την ιστοσελίδα Saferinternet.gr του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου. Κάνοντας κλικ στην επιλογή «μικροί» θα μπειτε στις σελίδες που έχουμε δημιουργήσει για τους μικρούς μας φίλους, όπου θα βρείτε κουίζ και παιχνίδια γνώσεων. Αν περάσετε με επιτυχία τα κουίζ μας θα πάρετε πιστοποιητικό γνώσεων γύρω από το ασφαλές Διαδίκτυο, όπως αυτό που βλέπετε στην επόμενη σελίδα!

s@ferinternet.gr
για ένα ασφαλέστερο διαδίκτυο

ΛΥΣΕ ΤΑ ΚΟΥΙΖ
ΚΑΙ ΔΟΚΙΜΑΣΕ
ΤΙΣ ΓΝΩΣΕΙΣ ΣΟΥ

! ?
QUIZ
ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΓΝΩΣΕΩΝ

Το πιστοποιητικό αυτό δίδεται στον/στην:

γιατί πέρασε με επιτυχία το γενικό τεστ γνώσεων
γύρω από το Διαδίκτυο

s@ferinternet.gr
για ένα ασφαλέστερο διαδίκτυο

ΘΕΩΡΙΑ

- 1 Εισαγωγή στους κανόνες για την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- 1 Αξιολόγηση κανόνων ατομικά και σε ομάδα (2 Ασκήσεις)
- 2 Επαναληπτική άσκηση και ομαδικές δραστηριότητες (3 Ασκήσεις)

4

ΒΑΣΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΗ ΠΛΟΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Εισαγωγή

Συχνά τα παιδιά γνωρίζουν πιο πολλά για τους υπολογιστές από τους γονείς ή τους δασκάλους τους, τους λείπει, όμως, η εμπειρία προκειμένου να σταθμίσουν ενδεχόμενους κινδύνους και να αναλάβουν τις ευθύνες των πράξεών τους. Οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί, από το άλλο μέρος, μπορεί να μην είναι τόσο εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες, σίγουρα, όμως, είναι σε θέση να αναγνωρίσουν ότι στον κόσμο του Διαδικτύου, μαζί με τις ευκολίες που παρέχονται στους χρήστες του, ελλοχεύουν και κίνδυνοι. Επομένως, η ευθύνη της προστασίας των παιδιών από τις σκοτεινές πλευρές του Διαδικτύου, βρίσκεται, όπως και στην πραγματική ζωή, στα δικά τους χέρια.

Το κεφάλαιο αυτό, λοιπόν, έχει ως στόχο να εξοικειώσει τόσο τα παιδιά όσο τους ενήλικες με βασικούς κανόνες ασφαλούς πλοήγησης στο Διαδίκτυο.

1

Εισαγωγή στους κανόνες για την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου

Μια σειρά από καθοδηγητικές προτάσεις και κανόνες ενθαρρύνουν τη **διαδραστική εξοικείωση ενηλίκων και παιδιών** με θέματα ασφάλειας στη χρήση του Διαδικτύου. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να επιτευχθεί η αφομοίωση των γνώσεων που έχουν ως τώρα αποκτηθεί για την ασφαλή πλοήγηση στο Διαδίκτυο.

Είναι χρήσιμο αυτές οι προτάσεις με τη μορφή κανόνων να αποτελέσουν **αντικείμενο συζήτησης μεταξύ των παιδιών ως ομάδα και μεταξύ των παιδιών με τους ενηλίκους**. Μέσα από το διάλογο αναδεικνύεται η χρησιμότητά τους, συναποφασίζεται ο βαθμός σπουδαιότητάς τους και επιτυγχάνεται χρυσή τομή και κοινή πορεία στην προσπάθεια της ασφαλούς χρήσης του Διαδικτύου.

ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Σερφάρετε μαζί με τα παιδιά στο Διαδίκτυο και εξηγήστε τους πώς μπορούν να προστατέψουν την ιδιωτική τους ζωή. Θέστε κανόνες στη χρήση του Διαδικτύου.

ΣΤΟΧΟΣ

Η εξοικείωση τόσο των παιδιών όσο και των ενηλίκων με βασικούς κανόνες που συμβάλλουν στην ασφαλή πλοήγηση στο Διαδίκτυο.

*Λίγοι είναι οι κανόνες
Που πρέπει να ακολουθείτε
Αν στο Ίντερνετ σωστά
Θέλετε να πορευθείτε!*

*Πιάστε τώρα ένα μολύβι
Πάρτε και ένα χαρτί
Και καθίστε όλοι παρέα
Να τους γράψετε μαζί!*

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΣΤΟΧΟΣ

Αξιολόγηση κανόνων ατομικά και σε ομάδα

Τα παιδιά εισάγονται στη σύσταση 16 βασικών κανόνων που αφορούν την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου, σε πρώτο στάδιο, ατομικά, με τη βοήθεια του γονέα τους και σε δεύτερο στάδιο μέσα από ομαδική δραστηριότητα όπου οι κανόνες αξιολογούνται συλλογικά.

Τρόπος αξιοποίησης των κανόνων:

1. Το κάθε παιδί μεμονωμένα περιδιαβαίνει με τη βοήθεια του γονέα του τους κανόνες και συζητάει τυχόν παρανοήσεις και απορίες σχετικά με τη διατύπωση των κανόνων.
2. Συναποφασίζεται από τον γονέα και το παιδί η αξιολόγηση των κανόνων με σειρά σπουδαιότητας.
3. Σε ομάδα, συστήνεται μια νέα σειρά αξιολόγησης, η οποία βασίζεται στα μεμονωμένα δεδομένα που θα φέρει το κάθε παιδί μέσα στην ομάδα με σκοπό την δημιουργία ενός κοινού πίνακα κανόνων με σειρά προτεραιότητας για όλα τα παιδιά της ομάδας.

1. A

Αξιολόγηση 16 κανόνων με σειρά σπουδαιότητας

1. B

Σύγκριση αποτελεσμάτων και σύσταση κοινής ομαδικής αξιολόγησης των κανόνων

ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ

Τονίζουμε ότι δεν υπάρχουν σωστές και λάθος απαντήσεις. Έχει σημασία να ενισχυθεί ο διάλογος τόσο μεταξύ των παιδιών όσο και μεταξύ ενηλίκων και παιδιών, ώστε το αποτέλεσμα να είναι προϊόν συμφωνίας.

1.Α

Αξιολόγηση 16 κανόνων με σειρά σπουδαιότητας

(1=σημαντικότερο, 16=λιγότερο σημαντικό)

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Αξιολογήσετε τους παρακάτω κανόνες με τη βοήθεια της ελληνικής αλφαβήτου.

- α. Δεν αποκαλύπτω ποτέ **προσωπικές λεπτομέρειες** στο Διαδίκτυο, όπως το πραγματικό μου όνομα, τη διεύθυνση και το τηλέφωνό μου.
- β. **Ενημερώνω το γονέα μου** στην περίπτωση που διαβάσω στο Διαδίκτυο κάτι που με ενοχλεί.
- γ. **Αντιμετωπίζω** τους άλλους χρήστες του Διαδικτύου **με τον ίδιο τρόπο** που θα ήθελα να μου φέρονται κι αυτοί.
- δ. Δεν κατηγορώ ούτε προσβάλλω κάποιον στο Διαδίκτυο θεωρώντας ότι **αστειεύομαι**, γιατί το αστείο μου μπορεί να μη γίνει αποδεκτό.
- ε. Μπορώ να διασκεδάζω στον **εικονικό κόσμο** του Διαδικτύου, όμως πάντα αναγνωρίζω ότι διαφέρει από τον **πραγματικό κόσμο**.
- ζ. Ποτέ δεν **συναντώ** στο φυσικό κόσμο άτομα που γνωρίζω μόνο μέσα από το Διαδίκτυο, και όχι στην πραγματικότητα, καθώς αυτά τα άτομα παραμένουν **άγνωστοι**.
- η. **Διασταυρώνω** πάντα **το υλικό** που βρίσκω στο Διαδίκτυο με άλλες πηγές, όπως βιβλία, εφημερίδες, περιοδικά.
- θ. Δεν κάνω ποτέ **αγορές** από το Διαδίκτυο αν δεν είναι **δίπλα μου ένας γονέας** και ποτέ από ιστοχώρους που δεν γνωρίζω εάν είναι έγκυροι.
- ι. Κάνω τακτικά **διαλείμματα** όταν είμαι στο Διαδίκτυο, για να ξεκουράζονται τα μάτια μου.
- κ. **Δε ζητώ** στο Διαδίκτυο από άλλους **να αποκαλύψουν** προσωπικές τους πληροφορίες.
- λ. Δεν ενδιαφέρομαι για **υλικό** που απευθύνεται σε **ενηλίκους**, αναζητώ ιστοσελίδες για παιδιά.
- μ. Η **αντιγραφή** από το Διαδίκτυο μπορεί να είναι παράνομη. Ζητώ και παίρνω πάντα την **άδεια** του συγγραφέα της ιστοσελίδας για τη χρήση υλικού από το Διαδίκτυο.
- ν. **Δεν αντιγράφω έτσι απλώς κείμενα** από υλικό του Διαδικτύου για τις εργασίες μου, γιατί είναι σαν να κλέβω.
- ξ. Καταχωρίζω τις ιστοσελίδες που επισκέπτομαι πιο συχνά στα **Αγαπημένα**, γιατί με αυτόν τον τρόπο τις ξαναβρίσκω ευκολότερα.
- ο. Δεν προωθώ *e-mail* που έλαβα και που βρίσκω απαράδεκτο, γιατί είναι σαν να προωθώ *ανεπιθύμητη αλληλογραφία (Spam)*.
- π. Σερφάρω στο Διαδίκτυο ..... **ώρες την εβδομάδα**.

Υπογραφή παιδιού .....

Υπογραφή γονέα .....

Σύγκριση αποτελεσμάτων και σύσταση κοινής ομαδικής αξιολόγησης των κανόνων

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Εφόσον το κάθε μέλος της ομάδας έχει αξιολογήσει τη σπουδαιότητα του κάθε κανόνα για την ασφαλή πλοήγηση στο Διαδίκτυο μαζί με το γονέα του, έχει ενδιαφέρον **να συγκριθούν τα αποτελέσματα** και **να συσταθεί μια νέα σειρά αξιολόγησης**, ομαδική αυτή τη φορά, η οποία θα βασίζεται στα μεμονωμένα δεδομένα.

Ακολουθούμε τα παρακάτω βήματα:

1. **Φτιάχνουμε** 16 στήλες (κάθε μια αντιπροσωπεύει έναν κανόνα), όπως δείχνει ο πίνακας που ακολουθεί στην επόμενη σελίδα.
2. **Ζητούμε** από το κάθε μέλος της ομάδας να καταθέσει τη δική του αξιολόγηση των κανόνων από το 1 ως το 16 (1=πιο σημαντικός, 16=λιγότερο σημαντικός) και συμπληρώνεται ο πίνακας στις σχετικές στήλες, όπως στο παρακάτω παράδειγμα.
3. **Αθροίζουμε** τους αριθμούς κάθε στήλης με τη βοήθεια των παιδιών. Οι κανόνες με τη χαμηλότερη βαθμολογία αποτελούν εκείνους που κατά την κρίση των παιδιών είναι περισσότερο σημαντικοί από τους άλλους.
4. Στο τέλος **σχεδιάζουμε** μια αφίσα με τη δική μας ομαδική αξιολόγηση και **υπογράφουμε** ότι θα ακολουθούμε πάντα κατά την πλοήγησή μας στο Διαδίκτυο τους κανόνες που ορίσαμε.

Όνομα:	α	β	γ	δ	ε	ς	ζ	η	θ	ι	κ	λ	μ	ν	ξ	ο	π
Γιάννης	1	6	8	13	2	9	11	4	10	15	3	13	16	14	7	5	
Μαρία	1	13	3	12	4	11	9	2	10	15	8	6	7	16	5	14	
Ελένη	10	6	12	8	2	9	11	4	10	15	3	13	16	14	7	5	
Σύνολο	12	25	23	33	8	29	31	13	24	31	14	31	39	35	26	34	

εικ. 4: Παράδειγμα

s@ferinternet.gr

Όνομα:

α

προσωπικά
δεδομένα

β

ενημέρωση
γονέων

γ

ευγένεια

δ

αστείσιοι

ε

εικονικός
/φυσικός κόσμος

ζ

συναντήσεις
με αγνώστους

η

διασταύρωση
υλικού

θ

γονική συναίνεση
για αγορές

ι

διαλείμματα

κ

διακριτικότητα

λ

υλικό ενηλίκων

μ

άδεια για
αντιγραφή

ν

αντιγραφή
αποσπασμάτων

ξ

φάκελος
«αγαπημένα»

ο

ανεπιθύμητη
αλληλογραφία

π

ώρες
αποσχόλησης

Σύνολο:

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

2

ΣΤΟΧΟΣ

Επαναληπτική άσκηση και ομαδικές δραστηριότητες

Μέσα από επαναληπτικές ασκήσεις και ομαδικές δραστηριότητες τα παιδιά μαθαίνουν να χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο με ηθικό τρόπο, να εμπιστεύονται τους γονείς και τους δασκάλους τους εάν κάτι στο Διαδίκτυο τα ανησυχήσει, να χρησιμοποιούν τεχνικές λύσεις για να προστατεύουν τον υπολογιστή τους και να είναι προσεχτικά με τις διαδικτυακές τους επαφές.

2. Α Επαναληπτική άσκηση: Γράμματα από φίλους!

2. Β Ομαδικές δραστηριότητες: «Κουτί Παραπόνων»

2. Γ Ομαδικές δραστηριότητες: Δημιουργία αφίσας

2. A

Επαναληπτική άσκηση: Γράμματα από φίλους!

ΆΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Γεια σας παιδιά ! Είμαστε από την ομάδα saferinternet και χρειαζόμαστε τη βοήθειά σας.
Έχουμε γνωρίσει πολλούς διαδικτυακούς φίλους, που μας ζητούν πληροφορίες για την ασφαλέστερη χρήση του Διαδικτύου.
Τα γράμματα είναι εκατοντάδες ! Βοηθήστε μας να απαντήσουμε σε κάποια από αυτά !

1. Αγαπητή ομάδα saferinternet !

Βρήκα μια ενδιαφέρουσα ιστοσελίδα με πλούσιο υλικό για τις εργασίες μου. Πώς να την αξιοποιήσω χωρίς να γίνω κλέφτης και παραβάτης;

Με αγάπη, Βασίλης

Απάντηση: Αγαπητέ Βασίλη !

---

2. Αγαπητή ομάδα saferinternet !

Λαμβάνω συχνά *e-mails* με εικόνες που είναι τρομακτικές. Τι να κάνω;

Με αγάπη, Ειρήνη

Απάντηση: Αγαπητή Ειρήνη !

---

3. Αγαπητή ομάδα saferinternet !

Κάθε τόσο, όταν ανοίγω το ηλεκτρονικό μου ταχυδρομείο, βρίσκω εκατοντάδες μηνύματα από αποστολείς που ούτε ξέρω ποιοι είναι ! Τι να κάνω ;

Με αγάπη, Σπύρος

Επαναληπτική άσκηση: Γράμματα από φίλους!

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Απάντηση: Αγαπητέ Σπύρο !

---

4. Αγαπητή ομάδα saferinternet !

Πρόσφατα, ήθελα να επισκεφτώ την αγαπημένη μου ιστοσελίδα με κουίζ και σπαζοκεφαλίες, όμως κατά λάθος δεν πληκτρολόγησα τη σωστή διεύθυνση και μου άνοιξε μια πολύ περίεργη ιστοσελίδα. Βγήκα αμέσως από αυτή την ιστοσελίδα, αλλά τι πρέπει να κάνω αν μου ξανασυμβεί κάτι τέτοιο ;

Με αγάπη, Ανδρέας

Απάντηση: Αγαπητέ Ανδρέα !

---

5. Αγαπητή ομάδα saferinternet !

Εδώ και μερικές εβδομάδες μιλάω στο Διαδίκτυο με μια κοπέλα που μου φαίνεται ότι έχουμε πολλά κοινά ενδιαφέροντα. Σήμερα μου πρότεινε να συναντηθούμε μετά το σχολείο στην καφετέρια απέναντι. Ο δάσκαλος μας είπε ότι τέτοιες συναντήσεις μπορεί να είναι επικίνδυνες. Εσείς τι μου προτείνετε ;

Με αγάπη, Χριστίνα

Απάντηση: Αγαπητή Χριστίνα !

---

2. A

Επαναληπτική άσκηση: Γράμματα από φίλους!

ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Σχόλια στις απαντήσεις

Γράμμα 1:

- **Δεν αντιγράφουμε έτσι απλώς κείμενα** από το Διαδίκτυο για τις εργασίες μας, γιατί είναι σαν να κλέβουμε.
- **Όπως ακριβώς χρησιμοποιούμε αποσπάσματα από τα βιβλία** και επισημαίνουμε κάθε φορά την πηγή μας, έτσι θα πρέπει να αντιμετωπίζουμε και τα δεδομένα του Διαδικτύου και να **αναφέρουμε τις ιστοσελίδες που μας βοήθησαν** στην υποστήριξη της γνώμης μας.
- Η αντιγραφή από το Διαδίκτυο μπορεί να είναι παράνομη. Ζητούμε και παίρνουμε πάντα την άδεια του συγγραφέα της ιστοσελίδας για τη χρήση υλικού από το Διαδίκτυο.

Γράμμα 2:

- **Δείξτε** τα μηνύματα αμέσως στους γονείς ή τους δασκάλους σας και **ζητήστε** τη βοήθειά τους.
- **Ενεργοποιήστε** το **φίλτρο προστασίας** (*anti-spam filter*) του ηλεκτρονικού σας ταχυδρομείου και καταχωρίστε τις άγνωστες διευθύνσεις εκεί, ώστε να φιλτράρει τα μηνύματα που δέχεστε.

Γράμμα 3:

- **Διαγράψτε** τα μηνύματα.
- Χρησιμοποιήστε **φίλτρο προστασίας** (*anti-spam filter*).
- Μη δίνετε την ηλεκτρονική σας διεύθυνση, παρά μόνο σε άτομα που **εμπιστεύεστε**.
- Δημιουργήστε μια **ξεχωριστή ηλεκτρονική διεύθυνση** που θα χρησιμοποιείτε για τα παιχνίδια, τις *online* συζητήσεις και τα *forum*. Την **κύρια ηλεκτρονική διεύθυνσή** σας κρατήστε την αποκλειστικά για την επικοινωνία σας με οικεία πρόσωπα.

Γράμμα 4:

- Χρησιμοποιείτε το **Φάκελο Αγαπημένα**, όπου θα έχετε καταχωρίσει τις ιστοσελίδες που επισκέπτεστε πιο συχνά.
- **Ενημερώνετε** αμέσως τους γονείς ή τους δασκάλους σας, όταν βρίσκετε τέτοιες ιστοσελίδες.
- Αν, τελικά, υποψιάζεστε παράνομο περιεχόμενο σε ιστοσελίδα (π.χ. παιδική πορνογραφία, ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο) τότε σας προτείνουμε να έρθετε σε επαφή με την **Ελληνική Ανοιχτή Γραμμή καταγγελιών** www.safeline.gr για να την καταγγείλετε.

Γράμμα 5:

- **Ενημερώστε** αμέσως τους γονείς ή τους δασκάλους σας.
- Να είστε **δύσπιστοι** απέναντι σε φίλους που γνωρίζετε μόνο μέσω Διαδικτύου. Είναι εύκολο να σας πουν ψέματα για τον εαυτό τους και να μην το καταλάβετε, αφού δεν τους βλέπετε.

2.Β

Ομαδικές δραστηριότητες: «Κουτί Παραπόνων»

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Έχετε παρατηρήσει κάτι που σας ενοχλεί και ντρέπεστε να το πείτε κατά την πλοήγησή σας στο Διαδίκτυο; Γράψτε σε ένα χαρτί ένα **ανώνυμο γράμμα**, διπλώστε το και ρίξτε το σε ένα **κουτί**. Ζητήστε και από τους φίλους σας να κάνουν το ίδιο. Ανακατέψτε, **διαλέξτε ένα στην τύχη** και προσπαθήστε να απαντήσετε και να συζητήσετε με τους φίλους, τους γονείς και τους δασκάλους σας **πιθανές λύσεις**.

2.Γ

Ομαδικές δραστηριότητες: «Δημιουργία αφίσας»

ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΟ ΧΑΡΤΙ

Καλέστε τους φίλους σας και εργαστείτε σε ομάδες. Χρησιμοποιήστε χρώματα, φωτογραφίες και άφθονη φαντασία για να φτιάξετε μια αφίσα με το ακόλουθο θέμα:

«Ανακαλύψτε το Διαδίκτυο. Χρησιμοποιήστε το με ασφάλεια !»

Μπορείτε, επίσης, να προσθέσετε στην αφίσα σας εικόνες ή προτάσεις για το παρακάτω θέμα:

«Ποια δημιουργικά πράγματα σας αρέσει να κάνετε στο Διαδίκτυο ;»

Δείτε στις παρακάτω σελίδες
μερικές από τις αφίσες
που έφτιαξαν κάποιοι φίλοι !

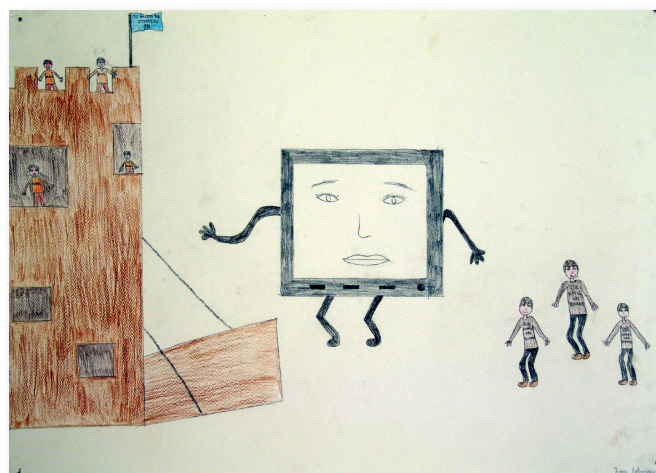
«Ασφαλές Ίντερνετ, ήσυχοι όλοι!!»

Έργο της Δομνίκης Α., μαθήτριας Δημοτικού για τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007

«Ασφαλές Διαδίκτυο»

Έργο της Ανθής Ι., μαθήτριας Δημοτικού για τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007

«Η διάσωση του υπολογιστή»

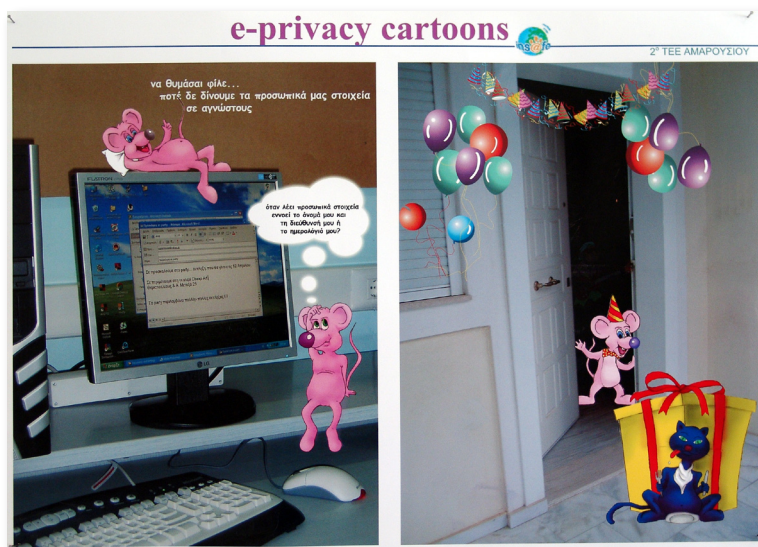
Έργο της Σοφίας Λ., μαθήτριας Δημοτικού για τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007

«Ασφαλές και ελεύθερο Internet για πάντα!»

Έργο της Χαράς Χ., μαθήτριας Δημοτικού για τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007

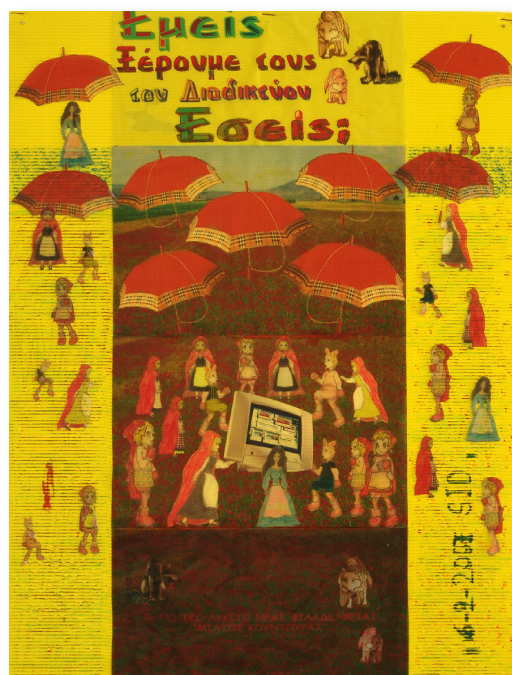

«E-privacy cartoons»

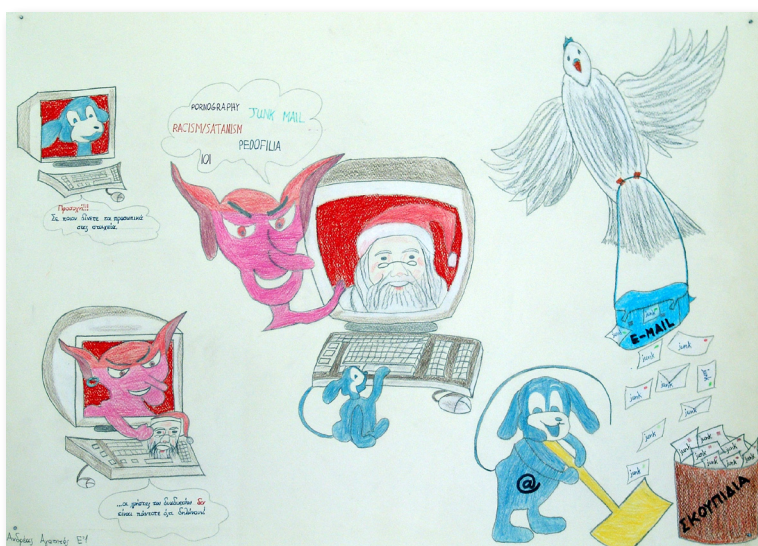
Έργο του Χρήστου Α. και του Παναγιώτη Μ., μαθητών ΤΕΕ για τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007

«Η Κοκκινισκουφίτσα και τα 3 γουρουνάκια στο διαδίκτυο»

Έργο των: Μαρκέλλα Σ., Άννα Σ., Κωνσταντίνα Π., Σοφία Χ., Κατερίνα Σ., Άννα Π. και Αγγελική Β., μαθητριών Λυκείου για τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007

«Οι κίνδυνοι του Διαδικτύου»

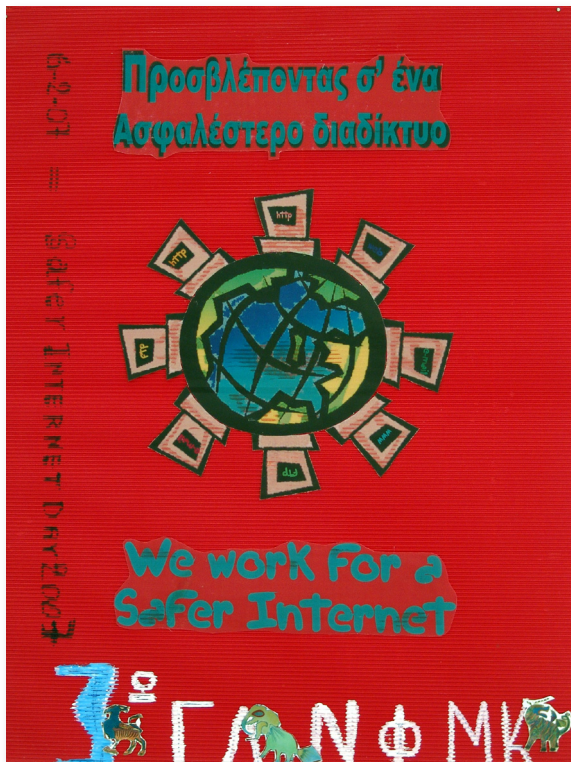
Έργο του Ανδρέα Α., μαθητή Δημοτικού για τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007

«Ιντερνετ: Δίκτυο να επικοινωνούμε ή δίχτυ για να μπλεχτούμε;»

Έργο του Δημήτρη Κ., μαθητή Δημοτικού για τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007

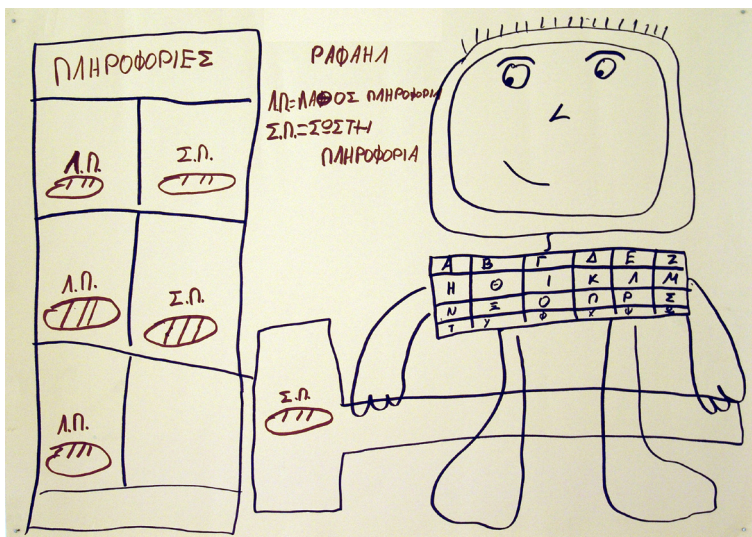

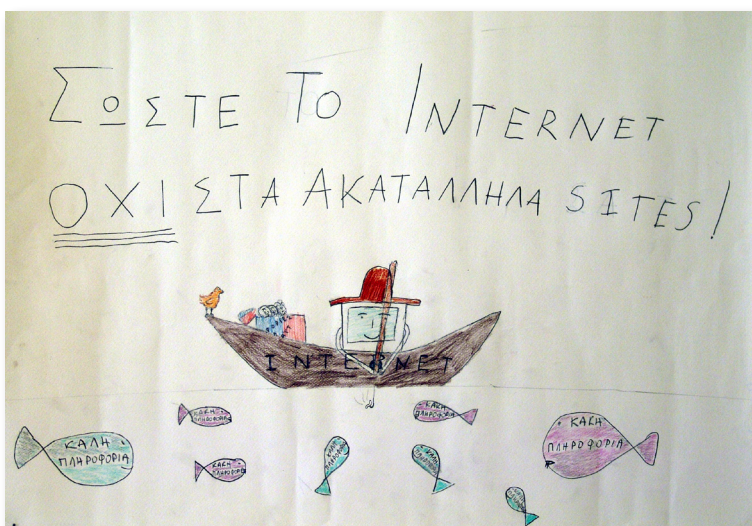
«Προσβλέποντας σε ένα ασφαλέστερο Διαδίκτυο»

Έργο των: Μαρκέλλα Σ., Άννα Σ., Κωνσταντίνα Π., Σοφία Χ., Κατερίνα Σ., Άννα Π. και Αγγελική Β., μαθητριών Λυκείου για τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007

«Σωστές και Λάθος πληροφορίες»

Έργο του Ραφαήλ Π., μαθητή Δημοτικού για τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007

«Σώστε το INTERNET ΟΧΙ στα ακατάλληλα sites!»

Έργο του Ραφαήλ Χ., μαθητή Δημοτικού για τον εικαστικό διαγωνισμό με αφορμή την Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου 2007

ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

ΙΣΤΟΧΩΡΟΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ ¹

Ιντερνετοδάσος

Το Συμβούλιο της Ευρώπης δημιούργησε το «Wild Web Woods», ένα *online* παιχνίδι με σκοπό να διδάξει στα παιδιά βασικές γνώσεις για την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου με διασκεδαστικό και φιλικό τρόπο μέσα σε ένα παραμυθένιο περιβάλλον. Το παιχνίδι απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε παιδιά ηλικίας 7 έως 10 ετών ενώ υπάρχει διαθέσιμη έκδοση και στα Ελληνικά.

<http://www.wildwebwoods.org/popup.php?lang=gr>

Η Βουλή για τα παιδιά

Ειδική ιστοσελίδα της Βουλής των Ελλήνων για τα παιδιά. Διαθέτει πλούσιες πληροφορίες για το πολίτευμα της χώρας και φωτογραφικό υλικό από το κτίριο της Βουλής. Επιπλέον, η ιστοσελίδα προσφέρει πλήθος διασκεδαστικών και παράλληλα επιμορφωτικών δραστηριοτήτων (κουίζ, ζωγραφική, κ.α.)

<http://www.parliament.gr/kids>

ΙΜΕάκια

Ιστοσελίδα του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού σχεδιασμένη για τα παιδιά. Τα «ΙΜΕάκια» επισκέπτονται συχνά το Πολιτιστικό κέντρο «Ελληνικός Κόσμος» και ταξιδεύουν στην ιστορία και τον πολιτισμό του Ελληνισμού με όλα τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας. Στην ιστοσελίδα βρίσκουμε πρωτότυπα εκπαιδευτικά παιχνίδια, οπτικοακουστικές περιηγήσεις στα «θέατρα» εικονικής πραγματικότητας, διαδραστικές εκθέσεις, αναπαράσταση ανασκαφών και ταξίδια σε φανταστικές θάλασσες μέσα σε αντίγραφα αρχαίων πλοίων.

<http://www.fhw.gr/imeakia>

ΕΡΤ – Οπτικοακουστικό Αρχείο

Το Κέντρο Ψηφιακής Τεκμηρίωσης της ΕΡΤ δημιουργήθηκε με στόχο την αποκατάσταση, την ψηφιοποίηση, την ηλεκτρονική αρχειοθέτηση και ανάδειξη του ιστορικού οπτικοακουστικού της αρχείου. Μέσα από τον ιστοχώρο μπορούμε να περιηγηθούμε σε ένα πλήθος κατηγοριών ενημερωτικών εκπομπών, θεατρικών παραστάσεων, κινηματογραφικών έργων και μουσικών προγραμμάτων παραγωγής της ΕΡΤ.

<http://www.ert-archives.gr>

Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού

Ο Οργανισμός Αντισεισμικού Σχεδιασμού και Προστασίας σχεδίασε αυτήν την ιστοσελίδα ώστε όλοι μας, μικροί και μεγάλοι, να μάθουμε διασκεδάζοντας για το σεισμό και για τα μέτρα προστασίας που μπορούμε να πάρουμε πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από ένα σεισμό.

<http://kids.oasp.gr>

¹ Ευχαριστούμε θερμά τον κ. Σταύρο Καμμά, Λέκτορα του Τμήματος Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου, για την πολύτιμη συμβολή του στον εντοπισμό χρήσιμων ιστοσελίδων παιδαγωγικού ενδιαφέροντος.

Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (Π.Σ.Δ) - Students

Δικτυακή πύλη των μαθητών του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου. Οι μαθητές μπορούν να βρουν νέα, εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές εφαρμογές αλλά και ενοποιημένη πρόσβαση στις υπηρεσίες που προσφέρει πλέον το Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο στους μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

<http://students.sch.gr>

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ**Εκπαιδευτική Πύλη του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων**

Στο Διαδικτυακό τόπο της Εκπαιδευτικής Πύλης κατατίθενται προτάσεις διδασκαλίας, υποστηρικτικό, ενημερωτικό και επιμορφωτικό υλικό, άρθρα και χρήσιμες διευθύνσεις με σκοπό την παιδαγωγική τους αξιοποίηση.

<http://www.e-yliko.gr>

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο είναι ερευνητικός και συμβουλευτικός φορέας σε ζητήματα παιδείας και με το έργο του συμβάλλει στη χάραξη της εκπαιδευτικής πολιτικής από το Υπ.Ε.Π.Θ. Στην ιστοσελίδα του θα βρείτε τα σχολικά βιβλία μαθητών-εκπαιδευτικών, διδακτικά πακέτα, εκπαιδευτικό υποστηρικτικό υλικό, καινοτομίες και εκδόσεις.

<http://www.pi-schools.gr>

Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο (Π.Σ.Δ.)

Ο δικτυακός τόπος του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου, με διάφορα θέματα που αφορούν την εκπαίδευση, ομάδες συζητήσεων, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

<http://www.sch.gr>

Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων (Ι.Ο.Μ.)

Το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων είναι ο ελληνικός οργανισμός εφαρμοσμένης έρευνας για την οπτικοακουστική επικοινωνία. Εποπτεύεται από τη Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας- Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης, υπάγεται δε απευθείας στον Υπουργό Εσωτερικών. Το Ι.Ο.Μ. δραστηριοποιείται ερευνητικά, συμβουλευτικά και σχεδιάζει παρεμβάσεις με στόχο τη βελτίωση του οπτικοακουστικού περιβάλλοντος για τα παιδιά και τους νέους στην ψηφιακή εποχή.

<http://www.iom.gr>

Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων - Οπτικοακουστική Βάση Δεδομένων

Στο πλαίσιο ανάπτυξης πρωτοβουλιών οπτικοακουστικής παιδείας, το Ινστιτούτο Οπτικοακουστικών Μέσων (Ι.Ο.Μ.), δημιούργησε Βάση Δεδομένων για την Οπτικοακουστική Αγωγή για παιδιά, νέους και τα ΜΜΕ. Σύμφωνα με το Ι.Ο.Μ., η Βάση Δεδομένων για την Οπτικοακουστική Αγωγή φιλοδοξεί να αποτελέσει ένα σύγχρονο και επικαιροποιημένο μητρώο φορέων και επιστημόνων από το χώρο της οπτικοακουστικής επικοινωνίας με αντικείμενο τη δράση και μελέτη της αγωγής και εκπαίδευσης στα μέσα, με μακροπρόθεσμη προοπτική τη δημιουργία μιας πανεθνικής συμμετοχικής κοινότητας για την παιδεία στα μέσα.

<http://www.medialiteracy-iom.gr>

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΣ – ΜΗΧΑΝΕΣ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗΣ

Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού

Η Εγκυκλοπαίδεια του Ιδρύματος Μείζονος Ελληνισμού (ΕΜΕ) είναι ένα πρωτότυπο ηλεκτρονικό έργο με αντικείμενο τη συλλογή, καταγραφή, τεκμηρίωση, παρουσίαση και προβολή των ιστορικών δεδομένων της παρουσίας του ελληνικού στοιχείου σε όλη τη χωροταξική του εξέλιξη.

<http://www.egiklopedia.gr>

Live Pedia

Η LivePedia.gr είναι ελληνική ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια. Οποιοσδήποτε μπορεί να την αξιοποιήσει χωρίς κανέναν είδους υποχρέωση (αντίτιμο). Είναι συλλογικό έργο, δηλαδή, βασίζεται στους επισκέπτες και τα μέλη της οι οποίοι μπορούν να προσθέσουν νέα, δικά τους λήμματα, ή να επεκτείνουν αυτά που ήδη υπάρχουν.

<http://www.livepedia.gr>

Βικιπαίδεια

Η Βικιπαίδεια είναι ελεύθερη διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια. Όλοι οι χρήστες του Διαδικτύου έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν νέα άρθρα ή να βελτιώσουν και να διορθώσουν εκείνα που ήδη υπάρχουν.

<http://el.wikipedia.org>

National Geographic - Kids

Η ιστοσελίδα του National Geographic για παιδιά. Πληροφορίες, ενημέρωση για περιβαλλοντικά θέματα, δραστηριότητες, φωτογραφίες από τη χλωρίδα και την πανίδα όλου του κόσμου. Στα αγγλικά.

<http://kids.nationalgeographic.com>

Ask kids

Μηχανή αναζήτησης που δημιουργήθηκε ειδικά για χρήση της από παιδιά, ώστε να αντλήσουν υλικό και πληροφορίες για θέματα σχετικά με ιστορία, βιογραφίες, επιστήμη, αστρονομία, γεωγραφία, μαθηματικά, τέχνη, αλλά και με πλούσιο λεξικό, δραστηριότητες και παιχνίδια. Στόχος της η εύκολη πρόσβαση σε διαδικτυακό υλικό και η ενημέρωση μέσα από τη διασκέδαση. Οι ιστοσελίδες στις οποίες ανατρέχει η μηχανή αναζήτησης έχουν ελεγχθεί με αυστηρά κριτήρια που αφορούν την ασφάλεια του περιεχομένου τους. Στα αγγλικά.

<http://www.askkids.com>

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ)

Ο Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΟΠΙ) είναι ο μόνος αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για τα θέματα σχετικά με την προστασία της Πνευματικής Ιδιοκτησίας και εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού. Η διαδικτυακή του πύλη δίνει πληροφορίες για θέματα που αφορούν την πνευματική ιδιοκτησία στην Ελλάδα μέσα από θεματικές ενότητες με ενημερωτικό υλικό, καθώς και διαδικτυακές εφαρμογές για την πρόσβαση στο περιεχόμενο, την επικοινωνία και την ανταλλαγή απόψεων.

<http://www.opi.gr>

Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΑΕΠΙ)

Η Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Πνευματικής Ιδιοκτησίας (ΑΕΠΙ) είναι ο Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης των πνευματικών δικαιωμάτων των συνθετών, στιχουργών και δικαιούχων πνευματικών έργων. Λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2121/1993.

<http://www.aepi.gr>

Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Η ιστοσελίδα της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα παρέχει πολλές χρήσιμες πληροφορίες για το θεσμικό πλαίσιο της προστασίας των προσωπικών δεδομένων σε Ελλάδα και Ευρώπη. Σε ειδικό σύνδεσμο με τίτλο «Μικροί πολίτες» τα παιδιά ενημερώνονται σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα και την προστασία τους.

<http://www.dpa.gr>

International Network Against Cyberhate (Διεθνές Δίκτυο Κατά του Διαδικτυακού Μίσους)

Το διεθνές δίκτυο, που εδρεύει στο Άμστερνταμ, έχει ως στόχο την καταπολέμηση των διακρίσεων στον Κυβερνοχώρο. Στην ιστοσελίδα του μπορείτε να υποβάλετε ηλεκτρονικά τα παράπονά σας. Στα αγγλικά.

<http://www.inach.net>

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ SAFER INTERNET – ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Πρόγραμμα *Safer Internet* της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Το πρόγραμμα έχει στόχο την προώθηση της ασφαλούς χρήσης του Διαδικτύου και των διαδραστικών τεχνολογιών, ιδιαίτερα στα παιδιά, και την καταπολέμηση του παράνομου και μη επιθυμητού περιεχομένου, ως μέρος μιας οργανωμένης προσέγγισης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στα αγγλικά.

http://ec.europa.eu/information_society/activities/sip/index_en.htm

Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου – Δράση ενημέρωσης *Saferinternet.gr*

Η Δράση Ενημέρωσης *Saferinternet.gr* του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου έχει ως στόχο να αφυπνίσει όλους τους Έλληνες και να τους ενημερώσει για τους τρόπους με τους οποίους μπορούν να προστατευθούν αλλά και να προστατεύσουν αποτελεσματικά τα παιδιά τους από τους κινδύνους που εγκυμονούν από τη μη ορθή χρήση των διαδραστικών τεχνολογιών, όπως είναι το Διαδίκτυο ή το κινητό τηλέφωνο. Η Δράση ενημέρωσης *Saferinternet.gr* απευθύνεται σε διάφορες ομάδες-στόχους: γονείς, εκπαιδευτικούς, κοινωνικούς λειτουργούς, βιβλιοθηκονόμους, καταναλωτικές οργανώσεις και παιδιά, καθώς και στη βιομηχανία, τις κυβερνήσεις και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

<http://www.saferinternet.gr>

Ανοιχτή γραμμή καταγγελιών για παράνομο ή επιβλαβές περιεχόμενο στο Διαδίκτυο Safeline

Η Ελληνική γραμμή επικοινωνίας αναφορικά με το βλαβερό περιεχόμενο στο Διαδίκτυο Safeline.gr σας επιτρέπει να καταγγείλετε περιεχόμενο του Διαδικτύου το οποίο θεωρείτε παράνομο ή επιβλαβές. Συνεργάζεται με την ελληνική αστυνομία καθώς και με άλλες ευρωπαϊκές δικωτικές αρχές υπεύθυνες για θέματα Διαδικτύου. Αποτελεί Δράση του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου
<http://www.safeline.gr>

Γραμμή Βοηθείας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου

Γραμμή που διαχειρίζεται η Μονάδα Εφηβικής Υγείας (Μ.Ε.Υ.), της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Νοσοκομείο Παίδων «Π & Α Κυριακού», και που απευθύνεται σε παιδιά & εφήβους και τις οικογένειές τους, παρέχοντας υποστήριξη και συμβουλές για θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του Διαδικτύου, του κινητού τηλεφώνου και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών (παρενόχληση, εξάρτηση, επιβλαβές περιεχόμενο, παιδοφιλία, κ.α.). Στελεχώνεται από εξειδικευμένους παιδοψυχολόγους σε θέματα χρήσης – κατάχρησης διαδικτύου για τα παιδιά και τους εφήβους. Η τηλεφωνική γραμμή 80011 80015 είναι χωρίς χρέωση για αστικές και υπεραστικές κλήσεις. Επίσης, διατίθεται και η ηλεκτρονική διεύθυνση help@saferinternet.gr. Η Γραμμή ΥποΣΤΗΡΙΖΩ λειτουργεί από Δευτέρα έως Παρασκευή, και ώρες 09:00 – 15:00.
www.saferinternet.gr/helpline

Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Κέντρων Ενημέρωσης Ασφαλούς Διαδικτύου

Το Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Κέντρων Ενημέρωσης Ασφαλούς Διαδικτύου (Internet Safety for Europe) τελεί υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Εκπρόσωπός του στην Ελλάδα είναι το Saferinternet.gr. Στην ιστοσελίδα του ο επισκέπτης μπορεί να βρει πληροφορίες και υλικό από τα εθνικά κέντρα που συνθέτουν το δίκτυο. Στα αγγλικά.
<http://www.saferinternet.org>

Πανευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφόρησης για τα Ηλεκτρονικά Παιχνίδια (PEGI)

Το PEGI (Pan European Game Information) είναι ένα πανευρωπαϊκό σύστημα αποτίμησης των ορίων ηλικίας και του περιεχομένου για τα ηλεκτρονικά παιχνίδια και τα βιντεοπαιχνίδια. Κατηγοριοποιεί τα παιχνίδια ως προς την ηλικιακή καταλληλότητα (3+, 7+, 12+, 16+, 18+) και ως προς το περιεχόμενο (βία, χυδαία γλώσσα, φόβος, σεξ, ναρκωτικά, ρατσισμός, τζόγος).
[Http://www.pegi.info/](http://www.pegi.info/)

EU Kids Online

Το θεματικό δίκτυο EU Kids Online ερευνά σε διάφορα κράτη-μέλη πως τα παιδιά και οι νέοι χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο και άλλες τεχνολογίες που απαιτούν σύνδεση. Στον ιστοχώρο του θα βρείτε εκτενές αρχείο με έρευνες από όλες τις χώρες που συμμετέχουν στο θεματικό δίκτυο. Συντονιστής του δικτύου είναι το Πανεπιστήμιο London School of Economics στην Αγγλία. Στα αγγλικά.
<http://www.eukidsgreece.gr>

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας (ΚτΠ)

Το Παρατηρητήριο για την ΚτΠ αποτελεί τον πρώτο θεσμοθετημένο φορέα παρακολούθησης για την Κοινωνία της Πληροφορίας στην Ελλάδα. Όραμά του είναι να αποτελέσει κεντρική πηγή έγκυρης πληροφόρησης και βασικό φορέα διαμόρφωσης προτάσεων αναφορικά με τη συμβολή των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στην πρόοδο της χώρας.

<http://www.observatory.gr>

Ελληνική Εταιρία Επιστημόνων Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Επιστημονικός Σύλλογος μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που εκπροσωπεί τους Έλληνες επιστήμονες της Πληροφορικής, των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) και άλλων σχετιζόμενων κλάδων.

<http://www.epy.gr>

ΝΟΜΟΣ 2121/1993

(ΦΕΚ Α' 25/4.3.1993)

«Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα
και πολιτιστικά θέματα»
(κωδικοποιημένος ως ισχύει σήμερα)

Κεφάλαιο 4: Περιορισμοί του περιουσιακού δικαιώματος.

ΝΟΜΟΣ 3328/2005

(Φεκ Α 80/01.04.2005)

«Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων
Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης και άλλες Διατάξεις»,
άρθρο 22.

Νόμος 2121/1993**Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα.****ΦΕΚ Α 25 1993****Θέση σε ισχύ : 04.03.1993****Κεφάλαιο 4ο****Περιορισμοί του Περιουσιακού Δικαιώματος***Άρθρο 18**Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση*

1. Με την επιφύλαξη των επομένων παραγράφων επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός έργου, που έχει νομίμως δημοσιευθεί εφόσον η αναπαραγωγή γίνεται για ιδιωτική χρήση εκείνου που την κάνει. Δεν αποτελεί ιδιωτική χρήση η χρήση στο πλαίσιο μιας επιχείρησης ή μιας υπηρεσίας ή ενός οργανισμού.

2. Η ελευθερία της αναπαραγωγής για ιδιωτική χρήση δεν ισχύει όταν με την αναπαραγωγή εμποδίζεται η κανονική εκμετάλλευση του έργου ή βλάπτονται τα νόμιμα συμφέροντα των δημιουργών και ιδίως: α) όταν αναπαράγεται αρχιτεκτονικό έργο σε μορφή κτιρίου ή άλλης παρεμφερούς κατασκευής, β) όταν αναπαράγεται, με τεχνικά μέσα, έργο των εικαστικών τεχνών, που κυκλοφορεί σε περιορισμένο αριθμό ή η γραφική παράσταση μουσικού έργου.

3. Εάν για την ελεύθερη αναπαραγωγή του έργου χρησιμοποιούνται τεχνικά μέσα, ήτοι συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, συσκευές ή εξαρτήματα μη ενσωματωμένα ή ενσωματώσιμα στην κύρια μονάδα ηλεκτρονικών υπολογιστών που λειτουργούν σε συνάρτηση με αυτούς και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την ψηφιακή αντιγραφή ή για την ψηφιακή μετεγγραφή από ή προς αναλογικά μέσα (εξαιρουμένων των εκτυπωτών), μαγνητικές ταινίες ή άλλοι υλικοί φορείς πρόσφοροι για την αναπαραγωγή ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, συμπεριλαμβανομένων των υλικών φορέων ψηφιακής αντιγραφής - όπως CD-RW, CD-R, φορητοί οπτικοί μαγνητικοί δίσκοι χωρητικότητας άνω των 100 εκατομμυρίων ψηφίων (άνω των 100 Mbytes), αποθηκευτικά μέσα/ δισκέτες κάτω των 100 εκατομμυρίων ψηφίων (κάτω των 100 Mbytes) φωτοτυπικά μηχανήματα, χαρτί κατάλληλο για φωτοτυπίες, οφείλεται εύλογη αμοιβή στο δημιουργό του έργου και στους κατά την παρούσα διάταξη δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων, εξαιρουμένων των προς εξαγωγή ειδών. Η αμοιβή ορίζεται σε 6% της αξίας των συσκευών εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, συμπεριλαμβανομένων και των συσκευών ή εξαρτημάτων μη ενσωματωμένων ή μη ενσωματώσιμων στην κύρια μονάδα του ηλεκτρονικού υπολογιστή (εκτός από σαρωτές), των μαγνητικών ταινιών ή άλλων υλικών φορέων πρόσφορων για την αναπαραγωγή ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας καθώς και των υλικών φορέων ψηφιακής αντιγραφής - εκτός από τα αποθηκευτικά μέσα/δισκέτες κάτω των 100 εκατομμυρίων ψηφίων (κάτω των 100 Mbytes) - και σε 4% της αξίας των φωτοτυπικών συσκευών, των σαρωτών, του χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπίες και των αποθηκευτικών μέσων (δισκέτες) χωρητικότητας κάτω των 100 εκατομμυρίων ψηφίων (κάτω των 100 Mbytes). Σε κάθε περίπτωση ο υπολογισμός της αξίας γίνεται κατά την εισαγωγή ή τη διάθεση από το εργοστάσιο. Η αμοιβή καταβάλλεται από τους εισαγωγείς ή από τους παραγωγούς των αντικειμένων αυτών και σημειώνεται στο

τιμολόγιο, εισπράττεται δε από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν με έγκριση του Υπουργού Πολιτισμού και καλύπτουν εν όλω ή εν μέρει την ενδιαφερόμενη κατηγορία των δικαιούχων. Η αμοιβή που εισπράττεται από την εισαγωγή ή την παραγωγή φωτοτυπικών μηχανημάτων, χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπίες, αποθηκευτικών μέσων (δισκετών) κάτω των 100 εκατομμυρίων ψηφίων και σαρωτών (4%) κατανέμεται εξ ημισείας μεταξύ των πνευματικών δημιουργών και των εκδοτών εντύπων. Η αμοιβή που εισπράττεται από την εισαγωγή ή την παραγωγή των συσκευών εγγραφής και υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, των συσκευών και εξαρτημάτων μη ενσωματωμένων στην κύρια μονάδα ηλεκτρονικών υπολογιστών (6%), καθώς και των υλικών φορέων ψηφιακής αντιγραφής εκτός από τα αποθηκευτικά μέσα (δισκέτες) κάτω των 100 εκατομμυρίων ψηφίων, κατανέμεται κατά 55% στους πνευματικούς δημιουργούς, 25% στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και 20% στους παραγωγούς γραμμένων μαγνητικών ταινιών ή άλλων γραμμένων υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας. Στην έννοια των φωτοτυπικών μηχανημάτων ή συσκευών συμπεριλαμβάνεται και κάθε πολυμηχάνημα το οποίο έχει τη δυνατότητα φωτοαντιγραφικής αναπαραγωγής.

4. Κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης έχει το δικαίωμα να ζητήσει οποτεδήποτε από οποιονδήποτε οφειλέτη, κοινοποιώντας του σχετική γραπτή πρόσκληση, να δηλώσει εγγράφως και υπευθύνως κατά το ν. 1599/1986 προς τον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας: α) τη συνολική αξία των συσκευών εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, φωτοτυπικών μηχανημάτων, χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπίες, ηλεκτρονικών υπολογιστών ή άλλων τεχνικών μέσων τα οποία χρησιμοποιούνται για την αναπαραγωγή έργου κατά τα ανωτέρω και τα οποία κατά περίπτωση εισήγαγε ή διέθεσε (ή επώλησε) και β) ότι αυτή είναι πράγματι η συνολική αξία χωρίς καμία απόκρυψη. Μέσα σε ένα (1) μήνα από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης ο οφειλέτης υποχρεούται να υποβάλει στον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας την ως άνω υπεύθυνη δήλωση υπογραμμένη από τον ίδιο, όταν πρόκειται για ατομική επιχείρηση, ή από τον κατά το Καταστατικό εκπρόσωπό του, όταν πρόκειται για εταιρεία.

5. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης δεν δικαιούνται να ζητήσουν από τον ίδιο οφειλέτη την υποβολή νέας υπεύθυνης δήλωσης πριν παρέλθουν έξι (6) τουλάχιστον μήνες από την υποβολή της αμέσως προηγούμενης.

6. Αν ο οφειλέτης δεν συμμορφωθεί με την υποχρέωση υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης που αναφέρεται παραπάνω, το μονομελές πρωτοδικείο, δικάζον κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, διατάσσει την άμεση εκ μέρους του κληθέντος υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης με την καταδίκη, σε κάθε περίπτωση μη συμμορφώσεώς του, χρηματικής ποινής υπέρ του αιτούντος οργανισμού συλλογικής διαχείρισης ενός (1.000.000) μέχρι δέκα (10.000.000) εκατομμυρίων δραχμών.

7. Αν ο οφειλέτης, μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη δημοσίευση της παραπάνω απόφασης, δεν συμμορφωθεί με την υποχρέωση υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης, αίρεται ως προς αυτόν, ανεξάρτητα από κάθε άλλη κύρωση, ο χρονικός περιορισμός των έξι (6) μηνών, κατά

τα ανωτέρω, και οποιοσδήποτε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης δικαιούται να ζητήσει από αυτόν υποβολή υπεύθυνης δήλωσης κάθε μήνα. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται ως προς καθεμία υπεύθυνη δήλωση οι διατάξεις της αμέσως προηγούμενης παραγράφου.

8. Κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης με δικές του δαπάνες, δικαιούται να ζητήσει τον έλεγχο της ακρίβειας του περιεχομένου οποιοσδήποτε υπεύθυνης δήλωσης από έναν ορκωτό ελεγκτή που ορίζεται από τον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Σε περίπτωση άρνησης του οφειλέτη να δεχθεί τον ανωτέρω έλεγχο, η διενέργειά του διατάσσεται από το μονομελές πρωτοδικείο, σύμφωνα με όσα ορίζονται παραπάνω. Η εκάστοτε έκθεση του ορκωτού ελεγκτή κατατίθεται στον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας και αντίγραφο αυτής δικαιούται να λάβει κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης. Η διενέργεια νέου ελέγχου κατ' αίτηση άλλων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης για την ίδια δήλωση αποκλείεται.

9. Τα δικαιώματα των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης που αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους έχουν κατ' αλληλίων και όλες οι επιχειρήσεις που εισάγουν ή παράγουν ή διαθέτουν (ή πωλούν) τεχνικά μέσα και υλικούς φορείς που υπόκεινται στην αμοιβή του παρόντος άρθρου. Στην περίπτωση διενέργειας ελέγχου από ορκωτό ελεγκτή, η σχετική δαπάνη βαρύνει την επιχείρηση που ζήτησε τη διενέργειά του.

10. Σε περίπτωση κατά την οποία για την καταβολή της εύλογης αμοιβής επιλέγεται ο εισαγωγέας, είτε πρόκειται για εισαγωγή είτε για ενδοκοινοτική απόκτηση των αναφερομένων στην παράγραφο 3 του άρθρου 18 του ν. 2121/1993 υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας ή άλλων τεχνικών μέσων, η αμοιβή υπολογίζεται επί της αξίας που αναγράφεται στο τιμολόγιο του ξένου οίκου, η δε προβλεπόμενη από το παρόν άρθρο σημείωση επί του τιμολογίου γίνεται επί του τιμολογίου διάθεσης των εν λόγω υλικών φορέων και τεχνικών μέσων και αναφέρει απλώς ότι στην τιμή διάθεσης περιλαμβάνεται και η υπολογισθείσα επί της ανωτέρω αξίας αμοιβή της παραγράφου 3 του άρθρου 18 του ν. 2121/1993. Η αμοιβή καθίσταται απαιτητή τρεις (3) μήνες από την εισαγωγή.

11. Όταν στην ίδια κατηγορία ή υποκατηγορία δικαιούχων υπάρχουν περισσότεροι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης και η συμφωνία για τη μεταξύ τους κατανομή του ποσοστού της εύλογης αμοιβής δεν έχει επιτευχθεί μέχρι την 1η Απριλίου εκάστου έτους, η κατανομή των ποσοστών της εύλογης αυτής αμοιβής στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης της κάθε κατηγορίας ή υποκατηγορίας δικαιούχων, ο τρόπος είσπραξης και καταβολής, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια καθορίζεται με απόφαση του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (Ο.Π.Ι.). Η απόφαση του Ο.Π.Ι. διαμορφώνεται σύμφωνα με τις απόψεις των ενδιαφερόμενων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης την καλή πίστη, τα συναλλακτικά ήθη και τις ακολουθούμενες πρακτικές σε διεθνές και κοινοτικό επίπεδο. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που δεν συμφωνούν με την απόφαση του Ο.Π.Ι., μπορούν να ζητήσουν από το Μονομελές Πρωτοδικείο δικάζον κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων να καθορίσει άλλη κατανομή, οι οφειλέτες όμως υποχρεούνται να καταβάλουν στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης την εύλογη αμοιβή με βάση την απόφαση του Ο.Π.Ι.. Η καταβολή αυτή συνεπάγεται την εξόφληση και ελευθέρωσή τους.

Άρθρο 19

Παράθεση αποσπασμάτων

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων από έργο άλλου νομίμως δημοσιευμένου για την υποστήριξη της γνώμης εκείνου που παραθέτει ή την κριτική της γνώμης του άλλου, εφόσον η παράθεση των αποσπασμάτων αυτών είναι σύμφωνη προς τα χρηστά ήθη και η έκταση των αποσπασμάτων δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η παράθεση του αποσπάσματος πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 20

Σχολικά βιβλία και ανθολογίες

1. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή σε εκπαιδευτικά βιβλία, που χρησιμοποιούνται ως βιβλία διδασκαλίας για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση εγκεκριμένα από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή από άλλο αρμόδιο υπουργείο κατά το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα, έργων του λόγου ενός ή περισσότερων συγγραφέων νομίμως δημοσιευμένων, που αποτελούν μικρό τμήμα της συνολικής δημιουργίας του καθενός από αυτούς. Η ρύθμιση αυτή αφορά μόνο την έντυπη αναπαραγωγή.

2. Μετά το θάνατο του δημιουργού, επιτρέπεται χωρίς την άδεια των δικαιούχων του και χωρίς αμοιβή η αναπαραγωγή σε ανθολογίες έργων του λόγου περισσότερων συγγραφέων νομίμως δημοσιευμένων, που αποτελούν μικρό τμήμα της συνολικής δημιουργίας του καθενός από αυτούς.

3. Η αναπαραγωγή, όπως ορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους, δεν πρέπει να εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου από το οποίο παίρνονται τα κείμενα και πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 21

Αναπαραγωγή για διδασκαλία

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή άρθρων νομίμως δημοσιευμένων σε εφημερίδα ή σε περιοδικό, σύντομων αποσπασμάτων έργου ή τμημάτων σύντομου έργου ή έργου των εικαστικών τεχνών νομίμως δημοσιευμένου, εφόσον γίνεται αποκλειστικά για τη διδασκαλία ή τις εξετάσεις σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό, είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και δεν εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση. Η αναπαραγωγή πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

*Άρθρο 22**Αναπαραγωγή από βιβλιοθήκες και αρχεία*

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός πρόσθετου αντιτύπου από μη κερδοσκοπικές βιβλιοθήκες ή αρχεία, που έχουν αντίτυπο του έργου στην μόνιμη συλλογή τους, προκειμένου να διατηρήσουν το αντίτυπο αυτό ή να το μεταβιβάσουν σε άλλη, μη κερδοσκοπική, βιβλιοθήκη ή αρχείο. Η αναπαραγωγή επιτρέπεται μόνο αν είναι αδύνατη η προμήθεια ενός τέτοιου αντιτύπου από την αγορά σε σύντομο χρόνο και με εύλογους όρους.

*Άρθρο 23**Αναπαραγωγή κινηματογραφικών έργων*

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Κινηματογραφίας, η αναπαραγωγή κινηματογραφικής ταινίας με το σκοπό της διατήρησής της στο Εθνικό Κινηματογραφικό Αρχείο, όταν ο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας αρνιέται καταχρηστικά να την επιτρέψει και εφόσον πρόκειται για έργο ιδιαίτερης καλλιτεχνικής αξίας.

*Άρθρο 24**Αναπαραγωγή για σκοπούς δικαστικών ή διοικητικών*

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή έργου για να χρησιμοποιηθεί σε δικαστική ή διοικητική διαδικασία, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό.

*Άρθρο 25**Χρήση για λόγους ενημέρωσης*

1. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό: α) η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό, για λόγους περιγραφής επίκαιρων γεγονότων με μέσα μαζικής επικοινωνίας έργων, που βλέπονται ή ακούγονται κατά τη διάρκεια ενός τέτοιου γεγονότος, β) η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό με μέσα μαζικής επικοινωνίας προς το σκοπό της ενημέρωσης επί επίκαιρων γεγονότων πολιτικών λόγων, προσφωνήσεων, κηρυγμάτων, δικανικών αγορεύσεων ή άλλων έργων παρόμοιας φύσης, καθώς και περιλήψεων ή αποσπασμάτων από διαλέξεις, εφόσον τα έργα αυτά παρουσιάζονται δημόσια.

2. Η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό πρέπει, όταν αυτό είναι δυνατό, να συνοδεύονται από την ένδειξη της πηγής και του ονόματος του δημιουργού.

Άρθρο 26

Χρήση εικόνων με έργα σε δημόσιους χώρους

Επιτρέπεται, χωρίς άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η περιστασιακή αναπαραγωγή και διάδοση με μέσα μαζικής επικοινωνίας εικόνων με έργα αρχιτεκτονικής, εικαστικών τεχνών, φωτογραφίας ή εφαρμοσμένων τεχνών, που βρίσκονται μόνιμως σε δημόσιο χώρο.

Άρθρο 27

Δημόσια παράσταση ή εκτέλεση σε ειδικές περιστάσεις

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η δημόσια παράσταση ή εκτέλεση έργου: α) σε περίπτωση επίσημων τελετών, στο μέτρο που δικαιολογείται από τη φύση αυτών των τελετών, β) στο πλαίσιο της δραστηριότητας εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από το προσωπικό και τους μαθητές ή σπουδαστές του ιδρύματος εφόσον το κοινό απαρτίζεται αποκλειστικά από αυτούς ή από τους γονείς των μαθητών ή σπουδαστών ή όσους έχουν την επιμέλεια αυτών ή όσους συνδέονται άμεσα με τις δραστηριότητες του ιδρύματος.

Άρθρο 28

Έκθεση και αναπαραγωγή εικαστικών έργων

1. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παρουσίαση στο κοινό έργων των εικαστικών τεχνών μέσα σε μουσεία, που έχουν την κυριότητα του υλικού φορέα όπου έχει ενσωματωθεί το έργο, ή στο πλαίσιο εκθέσεων, που οργανώνονται σε μουσεία.
2. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παρουσίαση στο κοινό και η αναπαραγωγή σε καταλόγους έργου των εικαστικών τεχνών στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για την διευκόλυνση της πώλησης του έργου.
3. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων, η αναπαραγωγή επιτρέπεται μόνο εφόσον δεν παρεμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου και δεν βλάπτει τα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού.

Άρθρο 28Α

Αναπαραγωγή προς όφελος τυφλών και κωφαλάλων

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή του έργου προς όφελος τυφλών και κωφαλάλων προσώπων, για χρήσεις που συνδέονται άμεσα με την αναπηρία και δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα, στο βαθμό που απαιτείται λόγω της συγκεκριμένης αναπηρίας. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού μπορούν να καθορισθούν οι όροι εφαρμογής της ρύθμισης, καθώς και η εφαρμογή της σε άλλες κατηγορίες προσώπων με αναπηρίες (άρθρο 5 παρ. 3 περίπτωση β' Οδηγίας 2001/29).

*Άρθρο 28B**Εξαίρεση από το δικαίωμα αναπαραγωγής*

Εξαιρούνται από το δικαίωμα αναπαραγωγής οι προσωρινές πράξεις αναπαραγωγής, οι οποίες είναι μεταβατικές ή παρεπόμενες και οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο και ουσιώδες τμήμα μιας τεχνολογικής μεθόδου, έχουν δε ως αποκλειστικό σκοπό να επιτρέψουν: α) την εντός δικτύου μετάδοση μεταξύ τρίτων μέσω διαμεσολαβητή ή β) τη νόμιμη χρήση, ενός έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου, και οι οποίες δεν έχουν καμία ανεξάρτητη οικονομική σημασία (άρθρο 5 παρ. 1 Οδηγίας 2001/29).

*Άρθρο 28Γ**Ρήτρα γενικής εφαρμογής επί των περιορισμών*

Οι περιορισμοί που προβλέπονται στο τέταρτο κεφάλαιο του Ν. 2121/1993, όπως ισχύει, εφαρμόζονται μόνο σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις, οι οποίες δεν αντίκεινται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου και δεν θίγουν αδικαιολόγητα τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου (άρθρο 5 παρ. 5 Οδηγίας 2001/29).

Νόμος 3328/2005**«Διεπιστημονικός Οργανισμός Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης και άλλες Διατάξεις»****ΦΕΚ Α 80/01.04.2005**

(επέκταση του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 20 §1 του Ν. 2121/1993)

*Άρθρο 22**Σχολικά βιβλία και ανθολογίες*

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή σε εκπαιδευτικά βιβλία, που χρησιμοποιούνται ως βιβλία διδασκαλίας για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση εγκεκριμένα από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή από άλλο αρμόδιο Υπουργείο κατά το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα, έργων του λόγου ενός ή περισσότερων συγγραφέων νομίμως δημοσιευμένων, που αποτελούν μικρό τμήμα της συνολικής δημιουργίας του καθενός από αυτούς, όπως και αποσπασμάτων έργων των εικαστικών τεχνών ή άλλου, πάσης φύσεως εικονιστικού ή φωτογραφικού υλικού, εφόσον τελεί σε αναγκαία σχέση με το περιεχόμενο του διδακτικού βοηθήματος. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και επί του πάσης φύσεως εκπαιδευτικού υλικού, όπως διαδικτυακές εφαρμογές, εκπαιδευτικό λογισμικό, κινηματογραφικές ταινίες, CD-ROM, DVD και επί κάθε άλλου μέσου ηλεκτρονικής ή ψηφιακής ή άλλης καταγραφής που χρησιμοποιείται ως εγκεκριμένο από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων μέσω διδασκαλίας και διανέμεται δωρεάν, στο πλαίσιο του αναλυτικού προγράμματος. Στα μέσα αυτά επιτρέπεται επιπλέον και η αναπαραγωγή μουσικών αποσπασμάτων και κινηματογραφικού ή ηχητικού ή οπτικοακουστικού υλικού περιορισμένης έκτασης, υπό τις αυτές ως άνω προϋποθέσεις, με πρόσθετη μνεία, πέραν των λοιπών στοιχείων της παραγράφου 3, του ονόματος του παραγωγού του έργου.

Σημειώσεις

[illegible]

s@ferinternet.gr

Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου
Δράση Ενημέρωσης Saferinternet.gr

Τηλ. / Fax: 210 62 12 365
Email: info@saferinternet.gr
URL: www.saferinternet.gr

Γραμμή Βοήθειας

800 11 800 15

Εάν το Διαδίκτυο
δυσκολεύει τη ζωή του παιδιού σας
ζητήστε βοήθεια

safeLine
www.safeline.gr

Καταγγείλετε
παράνομο περιεχόμενο
στο Διαδίκτυο

Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου
Δράση Ενημέρωσης

s@ferinternet.gr
για ένα ασφαλέστερο διαδίκτυο

Χρυσός Χορηγός

Αργυρός Χορηγός

VISA

Visa Hellas

ISBN 978-960-99061-4-2

